257. številka. V Ljubljani, v torek, 9. novembra 1915. XLVIII. leto.

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:
celo leto naprej . . . . . K 24·—
pol leta „ . . . . . „ 12·—
četrt leta „ . . . . . „ 6·—
na mesec „ . . . . . „ 2·—

v upravništvu prejeman:
celo leto naprej . . . . . K 22·—
pol leta „ . . . . . „ 11·—
četrt leta „ . . . . . „ 5·50
na mesec „ . . . . . „ 1·90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v pritličju levo,) telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvzemši nedelje in praznike.
Inserati veljajo: peterostopna petit vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravništvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.
Posamezna številka velja 10 vinarjev.
Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto skupaj naprej . K 25·—
pol leta „ „ . . . „ 13·—
četrt leta „ „ . . . „ 6·50
na mesec „ „ . . . „ 2·30

za Nemčijo:
celo leto naprej . . . . K 30·—

za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej . . . . K 35·—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravništvo (spodaj, dvorišče levo), Knaflova ulica št. 5, telefon št. 85.

Nemške čete so zasedle Kruševac.

NAŠE ČETE SO PORAZILE SRBE SEVERNO IVANJICE. — KÖVESSOVA ARMADA JE PREKORAČILA MORAVO TUDI PRI TRSTENIKU. — BOLGARI SE BLIŽAJO LESKOVCU.

Dunaj, 8. novembra. (Kor. ur.) **Uradno razglašajo:**

Jugovzhodno bojišče.

Na obeh straneh doline Moravice prodirajoče avstrijsko-ogrske kolone so vrgle sovražnika iz njegovih pozicij na višinah severno Ivanjice.

Nemške čete armade generala von Kövessa se borijo na višinah južno Kraljeva; ob reki navzdol pri Trsteniku so si naše bojne sile izvojevale prehod čez visoko naraslo Moravo.

Kruševac in višine vzhodno od tam se nahajajo v rokah generala von Gallwitza.

Bolgarska armada osvaja v uspešnem prodiranju izhode v kotlino pri Leskovcu.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

* * *

NAPREDOVANJE V SRBIJI. — NEMŠKE ČETE SO ZASEDLE KRUŠEVAC, KJER SO DOBILE MNOGO PLENA.

Berolin, 8. novembra. (Kor. ur.) **Wolffov urad poroča:**

Veliki glavni stan.

Balkansko bojišče.

Avstro - ogrske čete so dospele do Ivanjice in do Vijenca (896 m), 7 km severozapadno od tam.

Nemške čete napadajo vrhove južno Kraljeva. Med Kraljevem in Kruševcem smo na več točkah prekoračili zapadno Moravo.

Kruševac smo zasedli že v noči od 6. na 7. november. Vjeli smo nad 3000 neranjenih Srbov ter našli nad 1500 ranjencev v lazaretih. V kolikor se je dalo do sedaj dognati, obstoja plen v 10 topovih, veliki množini municije in materijala ter v velikih množinah živil.

V dolini južne (Binaške) Morave smo prišli skozi Praskovac.

Vrhovno armadno vodstvo.

* * *

ČRNOGORSKO URADNO POROČILO.

Rim, 8. novembra. Črnogorski generalni konzulat razglaša sledečo uradno brzojavko iz Cetinja z dne 7. t. m.: Boj pri Grahovi v Hercegovini je trajal dne 5. t. m. ves dan in je bil jako srdit. Sovražnik je večkrat napadel, da bi se polastil naših pozicij. To se mu ni posrečilo, marveč je bil v velikimi izgubami nazaj vržen. Pri teh bojih na hercegovinski fronti smo vzeli sovražniku štiri topove, štiri strojne puške, tri brzojavne aparate, en reflektor, 70 konj, 100 pušk in 100.000 patron ter vjeli dva oficirja in 340 vojakov. Črnogorska sandžak - armada je zaplenila štiri topove, tri strojne puške, 600 pušk, 700 utenzilij in priprav in množino municije ter vjela 6 oficirjev, 3 zdravnike in nad 300 vojakov. Na drugih frontah se razvija, artiljerijski boj.

Francosko uradno poročilo.

5. novembra popoldan: Orijentska armada: Dne 2. novembra je vladal na fronti našega odseka v Srbiji mir. Bolgari so napravili pred Krivolakom okope, 200 metrov pred našimi predstražami, katere obstreljujejo. Dne 3. novembra je pričel boj severno Rabrova. Boj še traja. Naše čete so se polastile mostu čez Lucerno.

5. novembra zvečer: Navzlic ljuti artiljerijski pripravi so se 5. novembra ponesrečili poskušeni napadi Bolgarov na naše mostišče pri Krivolaku. Isti dan smo osvojili vzhodno Rabrova vasi Memisli in Kajali. Na bolgarski strani je opazovati živahno delovanje artiljerije na obmejnih grebenih, odkoder obstreljujejo Bolgari Valandovo. Boj, ki so ga pričele naše čete severno Rabrova, še traja.

POLOŽAJ NA SRBSKEM BOJIŠČU.

Zavezniške čete prodirajo na cestah, ki vodijo v Sandžak in na Kosovo polje. Ob Moravici so dospele naše kolone že do Ivanjice, nemške čete so si južno Kraljeva izvojevale dohod v Ibarsko dolino in po zasedenju Kruševca prodira gen. Gallwitz ob reki Rašini ob cesti, ki vodijo v Kuršumlje in na Prištino.

Tudi Moravska dolina bo skoraj vsa v rokah zaveznikov. Nemci so prodrli že do Aleksinca, ki leži ob železnici kakih 25 km severno Niša, bolgarske čete pa so si od vzhoda sem izvojevale dohod v kotlino pri Leskovcu.

Smatrati je, da se nahaja sedaj cela srbska armada na poti v Sandžak, ozir. na Kosovo polje. Zavezniki pritiskajo nanjo iz dveh smeri; od severa se bližajo naše in nemške čete, od jugovzhoda sem prodirajo Bolgari čez Kačanik, katero sedlo se nahaja baje že v njihovih rokah.

V Makedoniji je situvacija še neizpremenjena. Francosko - angleški poskusi predreti črto Bitolj - Prilep-Krivolak, so se ponesrečili.

Niš za vedno bolgarski.

Povodom zavzetja Niša je brzojavil bolgarski generalisimus Žekov kralju Ferdinandu: »Po tridnevnem trdovratnem boju vstopa mesto Niš zavedno v meje bolgarskega kraljestva ter bo dičilo krono našega oboževanega voditelja. Žekov.« Kralj Ferdinand je odgovoril: »Najtoplejše Vam častitam, da ste zavzeli Niš, branik nezvestobe in laži. Bog blagoslovi čete.«

Tuji diplomati v Čačku.

Dunajski listi poročajo, da so ostali v od avstrijskih čet zasedenem Čačku romunski poslanik, osobja amerikanskega konzulata in eden tajnik italijanskega konzulata.

Municija za Bolgarijo in Turčijo.

»Petit Parisien« javlja iz Rima: V Belgrad je prispelo okrog 100 avstrijskih in nemških ladij, ki so natovorjene z municijo za Bolgarijo in Turčijo. Ladje so še odplule po Donavi naprej.

Bolgarski vpoklici.

Dunajsko bolgarsko poslaništvo naznanja, da so vsi bolgarski podaniki med 20. in 40. letom, ki še niso služili vojake, poklicani pod orožje.

Kralj Peter.

»Lokalanzeiger« poroča, da se nahaja kralj Peter s svojo vlado v Novem pazaru.

Pašić in Briand.

Pariz, 8. novembra. (Kor. urad.) Agence Havas javlja: Povodom svojega imenovanja za ministrskega predsednika je poslal Briand srbskemu min. predsedniku Pašiću brzojavko, v kateri mu obljublja sodelovanje pri izvršitvi skupnega dela ter izreka junaškim Srbom svoje občudovanje. Briand pravi, da je ponosen, ko vidi, da se sinovi Francije borijo na strani srbskih vojakov. Pašić je odgovoril: Srbija je odločena doprinesti vse žrtve. Podpirana od svojih plemenitih zaveznikov, bo šla do konca vojne, ki ji je bila vsiljena od surove sile.

Radko Dimitrijev hoče nad Bolgare.

»Kölnische Ztg.« poroča čez Kopenhagen: Bivši bolgarski, sedaj ruski general Radko Dimitrijev, izjavlja v »Novem Vremenu«, da se Bolgari prav gotovo ruski armadi ne bi zelo upirali. »Če bi v Bolgariji nastal prevrat in bi narod vstal proti sedanji vladi in bi se potrebovalo voditelja, potem bi bi bil pripravljen se postaviti na čelo armade, ki bi preko Bolgarije udarila na skupnega sovražnika. Prepričan sem, da bi se lahko ponovila slika iz bitke pri Lipskem, ko so pod Napoleonom se boreči Saksonci prešli k nemški armadi ter naperili svoje topove na Francoze. Ne bom se čudil, ako se tudi v tej vojni kaj podobnega zgodi.« (General Dimitrijev takim besedam pač sam ne verjame.)

Nove čete na fronto.

»Petit Parisien« poroča iz Aten: Angleški poslanik javlja, da ste odšli zopet 2 angleški diviziji na bolgarsko fronto. Vsak dan odide iz Soluna 15 do 18 vojaških vlakov. »Agence Havas« poroča: Z grškimi oblastnijami je bila sklenjena pogodba, da si smejo zavezniki zgraditi posebni most za izkrcavanje in pa cesto med pristaniščem in kolodvorom. Oblasti so tudi dovolile, da vporabljajo zavezniki del pristaniških naprav za izkrcavanje svojih čet, dokler teh naprav ne rabijo grške čete.

Iz Sofije poročajo: Angleži in Francozi kupujejo v Solunu čolne, ter jih spravljajo na Dojrasko jezero. Hoteli so se polastiti kolodvora železnice Solun - Dedeagač, toda grške oblasti so to zabranile.

Lord Kitchener, vrhovni poveljnik na Balkanu?

Milan, 7. novembra. (Kor. ur.) Poročevalec »Secola« poroča: Kitchener hoče položaj v orijentu sam presoditi ter sitematično organizirati operacije angleških čet na Balkanu, Galipoliju in v Egiptu. Kljub dementijem nikakor ni izključeno, da bo Kitchner osebno prevzel vrhovno poveljništvo ter odstopil kot vojni minister.

Francozi tožijo, da je makedonska ekspedicija težavna.

Pariški listi poročajo iz Soluna: Kretanje ekspedicijskega zbora v Makedoniji je zelo počasno, ker manjka železnic in cest. Vedno z nova se pojavljajo nove težkoče: za topove ni bilo dobiti konj in vleči so jih morali z bivoli v pozicije. Vreme je skrajno neugodno. Vse ceste in poti so od dežja razmehčane in skoraj neporabne.

Kako naj bi bilo na Balkanu?

Pariz, 7. novembra. (Kor. ur.) »Petit Parisien« priobčuje članek, ki naj bi bil izšel že pred tedni, ki ga je pa cenzura prepovedala. List poroča v tem članku, da bi se imel izvršiti že začetkom 1915 od aliirancev velik udarec v orijentu. Vkorakanje v Srbijo, Hrvatsko in Slavonijo bi bil imel takrat nepreračunljive posledice, treba pa bi bilo podpirati Srbe. Briand je predlagal v ministrskem svetu, da naj se odpošlje ekspedicijo, ki naj se izkrca v Solunu. Iz francoskih depotov bi bilo mogoče poslati 150.000 mož. Briand je podpiral svoj predlog s tem, da stoje Rusi v Karpatih in da se Romuni ne bodo obotavljali vpasti v Sedmograško. Grška bi bila najbrže šla z zavezniki in Italija bi se bila prej, kakor je to v resnici storila, pridružila tripelententi. Pod temi pogoji bi se Bolgarska ne bila osmelila postaviti se proti aliirancem. Briandovo dokazovanje je večino ministrskega sveta prepričalo. Proti je bilo pet ministrov. Končno se je ugovarjalo, da vlada tako važnega sklepa ne more storiti, ne da bi vprašala nekega generala, čegar imena list ne pove (najbrže Joffreja). Potem je na-

LISTEK.

Očetov svet.

Španski spisal José Echegaray.

(Konec.)

Ti si pogumen, je rekel lev. Kdor ima na svoji strani tako zvestega prijatelja, ta mora imeti nekaj dobrih lastnosti.

Človek nima nikakih dobrih lastnostni, je godrnjala lisica. Kvečjemu, če je dobra lastnost to, da ima na dvorišču kokošinjak.

Tedaj je z visokega vrha priletel kraljevski orel in se udeležil razgovora z levom.

Molči, ti malopridna žival, je orel najprej ukazal lisici. Človek je odlična žival, to pravim jaz, ki gledam vse stvari z visokega stališča.

Ti govoriš tako in braniš človeka, ker se ti laska s tem, da v svoji ošabnosti in domišljavosti kleše tvojo podobo iz kamnov.

Govorim tako, ker vem, kaj je resnica. Sam Jupiter mi je nekega dne razkril resnico.

Lev je dvignil glavo in je z umerjeno radovednostjo, a dostojanstveno vprašal:

Ali leti človek po zraku, kakor ti, orel?

Ne! Človek sam ne leti. Toda v njegovi glavi je tajinstvena kletka in v tej kletki prebiva ptič, ki leti še dlje in še višje, kakor jaz.

Kako se imenuje ta ptič.

Mise!!

Ne poznam tega ptiča.

Tudi jaz ga ne poznam.

Lev je povesil glavo in se na tihem izpraševal: Kakšen je neki človek, Osel je o njem govoril prezirljivo, kača zavistno, opica ga posnema, a pes ga brani, orel ga spoštuje in moj oče, najmogočnejši lev in vladar gozdov in planjav, je govoril z največjim strahom o njem.

Kaj storiti? je ugibal lev. Ali naj spoštujem zadnjo voljo svojega umirajočega očeta in se ravnam po njegovem svetu ali naj človeka poiščem in se ga neustrašno lotim, da ukrotim to bitje, ki se čuti kralja vsega stvarstva.

Leva je iz njegovih ugibanj vzbudila lisica, ki je rekla:

Poslušaj me, lev! Ti si najmočnejša žival na svetu, ti si naš vladar, ti ne boš plaho bežal pred človekom, ki se mu še jaz posmehujem celo po dnevi in skoro vsako noč. Kdo je tako velik, kakor si ti, lev. Kdo se more sploh s teboj meriti?

A svarilo mojega očeta? Dolžan sem spoštovati njegov spomin in njegovo poslednjo voljo. Bil je izkušen lev.

Tvoj oče že ni več prav sodil o življenskih razmerah; leta so izsesala njegove moči in oslabila njegov razum.

Lev se je na to prigovarjanje odločil, da poišče človeka in začne ž njim boj.

Ponosnih korakov je šel po gozdu. Ob njegovi strani se je plazila lisica, pred njim je tekel pes, opica je poskakovala od veje do veje, nad gozdom pa je plaval v zraku orel.

Zdaj se je ustavila lisica in je šepetaje rekla levu:

Poglej . . . tja . . . ono - le bitje . . . na konju . . . ono bitje, ki ima strelni lok in puščico . . . to je človek.

A tista žival, ki gre tam daleč na koncu obzorja je jako velika in ima štiri noge; ti si mi pa prej rekla, da je človek podoben opici.

Časih ima človek tudi štiri noge, ali vsaj zasluži, da bi jih imel, je zopet ujedljivo odgovorila lisica. Vedi torej, da ta človek, ki ga vidiš, jezdi na konju.

Torej — nanj! je zarjul lev in je hrabro in ponosno pohitel proti človeku.

Vnel se je boj.

Človek je zdaj bežal, zdaj je izprožil puščico; spretno in gibčno je odskakoval. Zvijačno je zapeljal leva v brezuspešne naskoke in ga z naglimi kretnjami pripravil do tega, da je skočil v globoko jamo.

Lev je hotel planiti iz jame, a je začutil, da ga nepremagljiva moč drži za sprednje in za zadnje noge, tako da še tvojega telesa nima več v oblasti.

Zašel je bil v past in je bil izgubljen. Nekaj časa je napenjal vse sile, da bi se osvobodil, a spoznal je kmalu, da mu ni pomoči. S hripavim glasom je govoril sam sebi.

Moj oče mi je prav svetoval, ko mi je rekel: ogibaj se človeka, beži pred človekom. A zdaj je prepozno.

Lev se je pripravil, da bi umrl dostojanstveno, kakor bi moral storiti vsak človek, kadar čuti, da se mu bliža smrt.

Lev se ni več ganil in je svoje čelo veličastveno sklonil k tlom.

Človek, pes, lisica in opica so pristopili k jami in pogledali vanjo; nad njimi je krožil orel in motril iz višave, kaj se godi pod njim.

Človek je dvignil velik kamen in ga vrgel na leva, da bi videl, če bi mu mogel razbiti glavo.

Lev pa je zaklical:

Ne bij me po glavi in ne rani me na glavi. Moja glava je jako trda in nje tudi ne zadene nikaka krivda. Poženi mi raje puščico v uho; ušesa so kriva, ker niso poslušala sveta mojega očeta; ustreli me v srce, ker ni ljubilo očeta in ni spoštovalo njegovega nauka.

Lev se je obrnil proti človeku in razširil svoja ponosna prsa. Človek, ki je časih tudi usmiljen, je uslišal levovo prošnjo. Ustrelil je leva v srce. Lev se je zgrudil in je mrtev obležal na dnu jame.

Človek se je ves vesel nagnil nad jamo:

Kako krasno kožo ima ta žival, si je mislil, kadar bom zanesljivo vedel, da je lev mrtev, bom vzel njegovo kožo.

Lisica se je, od strani opazujé človeka, umikala v goščavo mrmraje:

Med tem, ko je človek ves zatopljen v svoj plen, grem jaz lahko nad njegove piščance.

Opica je čez psa skočila na konja, da bi bila podobna človeku in konj je zdirjal po širni planjavi.

Orel pa se je dvignil v višave in govoril sam sebi:

Človek je ubil leva; dvigniti se moram kar mogoče visoko v zrak, kajti kdo ve, če nekega dne ne dohiti celo mene.

črt padel in Francozi so sledili Angležem v Dardanelah.

Novo grško ministrstvo.

Novi grški ministrski predsednik Skuludis je porabil prvo priliko, da poudari svoje »zelo dobrohotno« stališče napram četverozvezi. Ta sladkorček naj osladi ententi grenko dejstvo, da bo Grška tudi v naprej ostala nevtralna. Zdi se celo, da iščeta tako Venizelos kakor kralj nekako izhodišče iz kritične satuvacije, ki je nastala vsled zadnjih dogodkov v zbornici in Zaimisove demisije. Kralj se hoče izogniti novim volitvam. To mu je tem lažje mogoče, ker poteče čez 10 dni trimesečno jesensko zasedanje parlamenta; po preteku tega časa dovoljuje ustava odgoditev zbornice. »Agence Havas« javlja, da se bo kralj najbrž te prilike poslužil in da bo zbornico kratkomalo odgodil. Temu načrtu se baje tudi Venizelisti ne protivijo in zato ni izključeno, da nastane v grški politiki daljša doba notranjega premirja.

Novi ministrski predsednik Skuludis je star mož. Rojen l. 1840. na otoku Kiosu je bil dolga leta v Carigradu trgovec, pozneje se je dal izvoliti v grški parlament in je bil leta 1897. za časa turško - grškega konflikta zunanji minister. V poznejših letih se ni pečal več z dnevno politiko. Pač pa ga je poslala Grška leta 1913. poleg Venizelosa in dr. Streita kot delegata k londonski mirovni konferenci. Skuludis ne pripada nobeni grški stranki, ima pa dobre zveze z vsemi vodilnimi politiki in tudi z Venizelosovo stranko. To je bilo morda merodajno, da je kralj Konstantin baš njega poklical na krmilo. Ni izključeno, da bo Venizelos zavzel napram Skuludisu podobno stališče, kakor napram Zaimisu, ko je le-ta prevzel vlado.

Italijanski listi so skrajno nezadovoljni z razvojem položaja na Grškem. »Corriere« piše: Parlamentarični manever Venizelosa ni zunanjepolitičnega postopanja Grške prav nič premenil. Likvidiral je marveč zadnje iluzije. Grški narod je ostal v očigled nove krize popolnoma ravnodušen ter smatra skoraj Venizelosa za nevarnega človeka. Venizelosovi pristaši so le parlamentarci, pa tudi ti pristaši se zgubijo, ako bo zbornica razpuščena. Venizelos bo Skudulisao parlamentu podpiral.

Aut — aut.

Atene, 7. novembra. (Kor. urad.) Agence d' Athenes. (Zakasnelo). Politična kriza je končana. Bivši minister Skuludis je sestavil novi kabinet, ki je dopoldan položil prisego. Vsi prejšnji ministri so obdržali svoje portfelje. Skuludis je prevzel zunanje zadeve. Novi kabinet se predstavi zbornici. A k o g a z b o r n i c a n e b o p o d p i r a l a, b o r a z p'u š č e n a.

Izjava nove grške vlade.

Atene, 7. novembra. (Kor. ur.) Ministrski predsednik Skuludis se je napram korespondentu londonskih »Times« izjavil, da bo zavzemal napram državam četverozveze stališče zelo dobrohotne nevtralnosti.

Venizelos in kralj.

Berlinski listi poročajo: Venizelos je prosil za avdijenco pri kralju. Kralj Konstantin je prošnjo odklonil.

* * *

Ruske priprave ob romunski meji.

»Corriere della Sera« poroča 28. oktobra iz Bukarešte: Iz Galaca in Jassyjev poročajo, da koncentrirajo Rusi ob romunski meji pri Ismailu velike množine pehote in kavalerije. Dva armadna zbora taborita pri Renih ob Donavi. Iz Kišineva je odšlo 27. oktobra 15 vlakov z artiljerijsko municijo v Reni. Ruska vlada je najela v Črnem morju se nahajajoče italijanske parnike »Serbia«, »Levanto«, »Tevere« in »Athena«.

Poslanik Diamandi o prehodu ruskih čet skozi Romunijo.

Preko Kopenhagena poročajo: Te dni se je vrnil romunski poslanik Diamandi iz Bukarešte v Petrograd. Rusko časopisje se veseli, da se je Diamandijeva misija pregovoriti romunsko vlado, da dovoli prehod ruskih čet preko romunskega ozemlja posrečila. Diamandi sam pa je izjavil nekemu angleškemu korespondentu, da se je njegova misija ponesrečila.

Cenzura v Romuniji.

Iz Bukarešte poročajo: Oblasti so uvedle najstrožjo cenzuro, ki se ne tiče le političnih zadev.

Romunski kralj obolel.

Iz Bukarešte poročajo: Romunski kralj Ferdinand se je na lovu prehladil ter mora ostati nekaj dni v sobi.

Ljuti boji na tirolski fronti.

LJUTI BOJI ZA COL DI LANA. — ITALIJANI SO PRIČELI OBSTRELJEVATI JUŽNE UTRDBE RIVE.

Dunaj, 8. novembra. (Kor. ur.) **Uradno razglašajo:**

I t a l i j a n s k o b o j i š č e.

Na jugozapadni fronti je trajal mir v splošnem tudi včeraj. V severnem odseku Doberdobske planote so morale naše čete zopet odbiti posamezne italijanske sunke.

Za Col di Lana so se vršili ljuti boji. Popoldan so se polastili vrha tega hriba Italijani, zvečer so ga naše čete s protinapadom zopet osvojile. Sovražna artiljerija je pričela obstreljevati južno fronto Rive.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. H ö f e r, fml.

* * *

IZ BOJEV OB SOČI.

Boji na Sabotinu.

Boji za Sabotin, hrib na desnem bregu Soče, tako blizu goriškega mesta, so bili jako hudi, saj so tudi ti boji imeli pomagati Italijanom, da vderejo v Gorico, kakor drugi v okrožju goriškega mostišča. Čuda hrabrosti so storili naši vojaki. Italijanski polki št. 38., 33. in 34. so bili v teh bojih za Sabotin skoro popolnoma uničeni, polk št. 80., ki je stal v rezervi, je pa tudi dobil, kar mu je šlo. Dalmatinci so tu branili naša tla in zmagali sijajno nasproti veliki italijanski premoči.

Boji za Gorico.

Na vsak način moramo vzeti Gorico! Prvega novembra najkasneje moramo biti v mestu! Tako povelje so izdali italijanski generali in nagnali so svoje mase v boj, ki naj jim vrže v roke tako zaželjeno Gorico. Tuljenje, treskanje granat, pokanje šrapnelov, prasketanje ročnih granat je grozovito odmevalo v mestu, obdanem od gromovitega borenja. Ali prebivalstvo je ostalo povsem mirno, ker dobro pozna branitelje in jim zaupa tako, da nikdo v mestu ne misli, da bi mogel Italijan vdreti in se polastiti Gorice. Tolikokrat je že napovedal svoj prihod v Gorico, pa še vselej prezgodaj. Pognal je v boj veliko premoč, ali zmagati ni mogel, pač znamenje, da tudi v bodočnosti ostane pred vrati Gorice. Dne 24. oktobra je bila neka stotnija Dalmatincev v resni nevarnosti, da jo Italijani, ki so navalili na njo s premočjo, obkolijo. To pa je razljutilo Dalmatince, da so padli po Italijanih z bajoneti s tako vehemenco, da so predrli krog, ki so ga napravili Italijani okoli njih, in so vse pokosili, kar jim je prišlo blizu. Nekaj pa so jih vjeli in poslali iz Podsabotina v Gorico. Proti Solkanu je divjal vroč boj. Trije vojaki, ki so bili ranjeni, so došli na obvezovališče, kjer so jih določili za garnizijsko bolnico. Ali kakorhitro so bili obvezani in pokrepčani, so izjavili, da ne gredo v bolnico, marveč nazaj na fronto. In šli so na fronto. Poveljnik je svoje vrle Dalmatince sprejel s toplimi besedami.

Na doberdobski planoti.

Na celi črti od Lahovca do Sredipolja so bili začeli jurišati italijanski pešci. Italijanske divizije so se postavile v polkrog, so se dotikale z enim krilom iztoka doberdobskega jezera, pri mlinu poleg tržiškega viadukta, desno krilo se je naslanjalo na ozemlje Sredipolja, dočim je središče te skupine na vznožju z borovcem obraščenega pobočja blizu Selc pričelo jurišati. Strašna je bila italijanska artiljerijska priprava. Pet dni se je zemlja tresla. V zraku so se križali naši in sovražni izstrelki, nad njimi so se srečavali naši in sovražni letalci. Po nekaj dnevih te peklenske orgije je ponehalo topovsko streljanje, pričel se je pehotni napad. »Avanti!« so kričali Italijani in se vrgli proti našim pozicijam na več mestih. Za kratek čas so mogli tuintam zasesti kako našo izpraznjeno postojanko, ali sledil je protinapad, ki je vrgel sovražnika iz jarkov. Naše izgube so bile razmeroma prav male, sovražnik pa je puščal še na begu cele kupe mrtvih za seboj. Branili smo svoje pozicije trdovratno in nismo popustili, čeprav je bilo dano povelje, da naj jih izpraznemo v slučaju potrebe. Ko so Italijani vdrli v prvi jarek, smo se umaknili v drugega po prehodu, in istotako v tretjega, prehode pa smo porušili. V tretjem smo se ustavili. Med tem se je vjelo v žičnih ovirah in prekopih vsepolno sovražnikov, katere smo postreljali. Došle so na pomoč hrvatske rezerve, napadli smo sovražnika in ga vrgli iz cele črte nizdol po pobočju.

Marsikako mlado življenje je vsahnilo na tem ozemlju. Za sovražnika pomeni doberdobsko pobočje klavnico. Drug za drugim so prihajali, previdno, tipaje, drug za drugim so padali, prihajajo novi in hočejo priti čez trupla padlih, tudi ti padejo, trupla se kopičijo, padejo tretji, četrti, peti, šesti, deseti, na tisoče in tisoče jih je, slednjič prične topovsko streljanje, ki naredi konec bližinskim bojem in da onim, ki so ostali, časa, da bežijo čez trupla svojih tovarišev. Čez par ur enaki prizori. Boj, ki ga bijejo Italijani pri Doberdobu, je obupen boj. Pride do roba hriba, ali čez pa ne. Tu stojijo naše žive skale, ob katere se razbije vsak naval...

Opustošeni krajl.

Razen Doberdoba je vsled obstreljevanja trpela največ Sveta Lucija. Cerkev je v notranjščini popolnoma opustošena, vse je razmetano in razbito, altarji, spovednice, prižnica, orglje, vse je uničeno. Vas je skoro vsa razstreljena. Granate so porušile 50 hiš. V Tolmin se dospe po stranskih potih, hiše bolj v središču, so nepoškodovane, ob periferiji pa precej. Vas Prapetno je zgorela.

Ob soški fronti.

Iz vojnoporočevalskega stana poroča 7. novembra poročevalec »Grazer Tagblatta«:

Dobil sem dovoljenje oditi iz južne Tirolske na soško fronto, kjer ravno ponehava s takim pompom napovedana velika italijanska ofenziva. Pod vodstvom stotnika Miakicha so potovali z nami švedski in švicarski oficirji. To je prvikrat, da so smeli oficirji nevtralnih držav obiskati ta del fronte v študijske svrhe. Tako velikanska bitka pojema počasi, pa večkrat zopet vzplamti. Ko to pišem, se čuje še s kraške planote artiljerijsko streljanje, ali le slabo in v odmorih, dočim je predpretekli teden, zlasti 28. in 29. m. m. segalo z vso silovitostjo v okolico, proti temu je bilo grmenje topov v najbolj vročih dneh meseca julija le otroška igra.

Pri splošnem napadu od morja do bovške kotline je moralo biti prizadeto tudi tržaško mesto. Ponovno so se prikazali sovražni letalci nad Trstom in so metali bombe dol, ne pa da bi dosegli, kar so želeli.

V torek 2. novembra je letalo zopet več italijanskih aparatov, ki so prišli z letališča pri San Giovanni di Manzano, in so metali bombe. Bombe so eksplodirale pri Rojanu, niso pa povzročile nikake škode, tudi na Kontovelj so padale bombe, namenjene na železniško progo, ali so ostale tudi brez učinka. Pretekli teden so obmetavali Miramar, ali mogel sem se prepričati, da lepi, beli grad ob morju ni nič trpel. — Vojaške škode to obmetavanje Trstu ni prizadjalo.

Novi vpoklici v Italiji.

Rim, 8. novembra. Rezervisti prve in druge kategorije letnikov 1883. in 1884., saperji ženijskega zbora letnika 1883. in telegrafisti so vpoklicani na dan 14. novembra.

Italijanske izgube.

Basel, 8. novembra. Švicarski listi poročajo z južnozapadne fronte: Od 8 italijanskih polkov, ki so prvič prišli na bojišče ob Soči, se je vrnilo le malo moštva domov ali skoro nič. Pri takih neuspehih ob tolikih žrtvah bo Italija s svojimi silami še poprej pri kraju kakor Rusija.

Generallajtnant Fara in generalmajor Paolin sta težko ranjena, dva polkovnika in številni podpolkovniki in majorji so padli.

38 italijanskih generalov odslovljenih.

»Berliner Tageblatt« poroča iz Kopenhagna: Žalostni konec italijanske tretje ofenzive je razviden zlasti iz rednega odslovljenja generalov. Število generalov, ki so stavljeni na dispozicijo od začetka vojne, znaša že 38.

Italijanski parnik »Jonio« potopljen«.

London, 5. novembra. Kakor poroča Lloydova agentura, je bil potopljen italijanski parnik »Jonio«.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 8. novembra. Iz vojnoporočevalskega stana:

R i m, 6. oktobra. V Daonski dolini je dospel neki lastni oddelek na levi breg Chiese, je napadel pozicije pri Malgi Stabolone, severno hriba Lavanech, in pregnal sovražnika z najtežjimi izgubami. V dolini Ledro je pričela sovražna artiljerija streljati na kraje v kotlini Bezzecca, jim je vzročila poškodbe in nekaj požarov. Ob soški fronti je trajal včeraj dalje artiljerijski dvoboj. Izvzemši napada na Zagoro zjutraj, ki je bil takoj odbit, ni pokazala sovražna pehota nikakih delavnosti, dočim je naša nadaljevala svoje delo kljub neprestanemu dežju. V odseku Sv. Mihaela smo se polastili s sijajnim napadom nekega sovražnega okopa. Vjeli smo 154 mož in zaplenili obilo municijskih zabojev za strojne puške in drugega vojnega materijala.

Iz vojnoporočevalskega stana se obenem poroča:

V včerajšnjem poročilu italijanskega generalnega štaba navedena vest, da je bil odbit na pobočjih Kalvarije sovernozapadno Gorice neki naš napad, je z italijanske strani kratkomalo izmišljena.

DROBNE VESTI IZ ITALIJE.

General Ameglio, guverner v Tripolitaniji, se mudi v Rimu, kjer je imel dolgo posvetovanje s kolonijalnim in vojnim ministrom. Vzrok njegove navzočnosti ni znan. Salandra skliče za sredo ali četrtek ministrski svet.

Kakor poroča »Mesaggero«, so obsodili onega vojaka, ki je razširjal vest, da je vjel z zanjko nekega avstrijskega generala, na tri mesece ječe. List pripominja, da se je državni pravdnik pri tej razpravi norčeval iz italijanskega časopisja, ki verjame vsako čenčarijo.

Za predsednika rimskega časnikarskega društva bo izvoljen poslanec Torre namesto dosedanjega predsednika ministra Barzilaja.

Iz Milana poročajo, da v vseh tkalnicah v Novari delavstvo štrajka.

Nadaljevanje boja proti sovražnikom Italije.

V Rimu se je vršilo pod predsedstvom Garibaldija zborovanje izvrševalnega odbora republikanske, reformnosocijalistične, radikalne in nacijonalistične stranke, na katerem se je sklenilo nadaljevanje boja brez pardona proti vsem sovražnikom Italije.

Salandrov govor v Milanu.

Lugano, 8. novembra. Pri včerajšnjem polaganju temeljenega kamna za zavod za višjo kulturo v Milanu v navzočnosti ministrskega predsednika Salandre je imel socijalnodemokratični župan govor, v katerem je poudarjal blagodejno delovanje mira in negovanje znanosti, vojne pa niti omenil ni. Salandra je odgovoril z velikim slavospevom Italiji, ki je velika v mirnih časih in močna v vojni, ni pa na koncu izrekel upanja na zmago, kakor to navadno stori v svojih govorih.

Salandrov odhod iz Milana.

Salandra je odpotoval iz Milana 6. zvečer. Nacijonalisti so mu priredili velike ovacije, pri katerih so neprestano klicali svoj »evviva« vojni, zaveznikom, Srbiji in vojni z Nemčijo. Nosili so okoli razsvetljene lepake z napisi: »M i h o č e m o v o j n o z N e m č i j o! Ž i v e l l o n d o n s k i d o g o v o r!« Salandra je na kolodvoru, do katerega se je s svojo ženo in hčerjo s pomočjo karabinjerjev preril z največjo težavo skozi množico, brzojavil kralju, izražajoč svoje veselje radi izredno patrijotičnih manifestacij milanskega prebivalstva.

Italijanski parlament.

Salandra je imel s predsednikom italijanskega parlamenta Marcoro v Milanu sestanek, na katerem se je končno določilo, da se skliče italijanski parlament na dan 1. decembra. — Kakorhitro se vrne Salandra v Rim, se prične takoj s pripravami za otvoritev parlamenta.

Kakor se razglaša poluradno, bo zboroval italijanski parlament kvečjem dvajset dni. Ministrski predsednik Salandra bo podal svoja poročila, predložil številne dekrete in zakone, nato bo zahtevala vlada, da jej izreče parlament zaupnico in podaljša generalno pooblastilo. Razprava o tem bo jako kratka, seveda ako ne povzročijo socijalisti obširnejše debate.

Rim, 8. novembra. Uradno se razglaša, da je italijanski parlament sklican na dan 1. decembra.

Nasilstva proti parlamentarcem.

»Avanti« razkriva, da vojni hujskači pripravljajo nasilstva proti parlamentarni opoziciji, v kar služi denar prostozidarskih lož v Rimu, Milanu in Bolonji, s katerim se najemlje velikomestne barabe. »Avanti« napoveduje, da se bo socijalna demokracija že znala braniti.

»Popolo d' Italia« napoveduje Salandri revolucijo in padec, ako takoj ne napove vojne Nemčiji.

Vojna z Rusijo.

POLOŽAJ NA RUSKI FRONTI.

Dunaj, 8. novembra. (Kor. ur.) **Uradno se razglaša:**

R u s k o b o j i š č e.

Pri Sapanovu ob Ikvi, ob potoku Korminu in zapadno Čartorijska smo odbili ruske napade. Sicer nič novega.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. H ö f e r, fml.

* * *

BOJI PRI RIGI IN PRED DVINSKOM.

Berolin, 8. novembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan.

V z h o d n o b o j i š č e.

Armadna skupina generala feldmaršala von H i n d e n b u r g a.

Južno in jugovzhodno od Rige, nadalje zapadno od Jakobštata na obeh straneh železnice Mitava-Jakobštat in pred Dvinskom so Rusi po močni pripravi z artiljerijo napadli z močnimi četami. Njih napade smo deloma s težkimi izgubami za nje odbili.

Armadna skupina generala feldmaršala princa Leopolda Bavarskega.

Nobenih posebnih dogodkov.

Armadna skupina generala von Linsingena.

Ruski napadi severozapadno od Čartorijska so bili brezuspešni. Vjeli smo tri častnike in 271 mož.

Vrhovno armadno vodstvo.

* * *

NEMŠKA KRIŽARKA SE JE POTOPILA.

Berolin, 8. novembra. (Kor. ur.) **Wolffov urad poroča:**

Dne 7. novembra popoldan je bila mala križarka »Undine« pri neki patruljski vožnji južno švedske obali potopljena z dvema torpednima strelom nekega podmorskega čolna. Skoraj cela posadka se je rešila.

Načelnik admiralnega štaba.

(»Undine« je mala križarka s 2700 tonami prostornosti in 21 milj brzine. Oborožena je bila z 10/10·5 centimeterskimi topovi. Posadka je štela 275 mož. »Undine« spada med starejše križarke nemškega brodovja, zgrajena je bila leta 1902.)

RUSKO URADNO POROČILO.

5. novembra. Uradno vojno poročilo. Na fronti pred Rigo so se naše čete pri Frankendorfu (južno Šloka) lahko pomaknile proti zahodu. Artiljerijski in infanterijski boj tam še traja na vsej fronti. V okolici Jakobštata in na Dvini je položaj neizpremenjen. Pri Dvinsku so Nemci 5. novembra napravili pet ur trajajoč napad južno Svetenskega jezera proti vasi Platoniški. Napad smo z velikimi izgubami za sovražnika zavrnili. Doslej smo našteli na bojišču več nego tisoč nemških trupel. Bolj južno do Pripjeta je mir. Na Styru je dne 3. novembra zvečer sovražnik napadel vas Kosciuhnowska (zahodno Rafalovke). Po silnem nočnem boju so čete prisilile Avstrijce v beg. Vplenili smo dva topova in tri stojne puške. Pri Valici (8 km severno od Novo Aleksinca) so zagrabile naše čete sovražnika, ki se je skušal približati našim žičnim oviram. Po bajonetnem boju smo sovražnika vrgli nazaj. Vjeli smo 3 častnike in 160 mož. Silni boj na levem bregu Strype v okolici Siemikowce še traja. Artiljerijski boj je na obeh straneh jako ljut. V Vzhodnem morju so naše ladje obstreljevale nemške pozicije pri Šloku. Na kavkaški fronti ni izpremembe.

Riga.

»Rječ« poroča iz Rige, da se nahaja sedaj tam kakih 300.000 ljudi, ker se mudi mnogo beguncev iz okolice v mestu in ker čakajo, kdaj se morejo vrniti v svoja bivališča.

Iz Galicije in Poljske.

V Krakovu in okolici smejo zopet zvoniti in razsvetljevati zvonike.

V vseh mestih Galicije se uvajajo sedaj krušne karte in karte za moko.

Iz Lublina poročajo: Okrožno poveljništvo v Janovu razglaša, da je cesar dovolil sprejetje tujih podanikov v avstrijsko armado za čas vojne. Vstop vojnih prostovoljcev pa je odvisen od posebnega dovoljenja vojaškega gubernatorja.

Iz Lucka poročajo: Kakor znano, je bila trdnjava nekaj dni v ruskih rokah, ki smo jih pa kmalu zopet pregnali. V nato sledečih bojih je

mesto zelo trpelo. Tudi mesta Ostrožice, Rožišče, Kiverce, Klevan in Bertie so uničena. Od prebivalstva so zbežali po večini samo Rusi. Za župana v Lucku je bil imenovan odvetnik Zaluski.

Car na ruski južni fronti.

Iz Petrograda poročajo preko Monakova: »Novoje Vremja« prinaša dolgo poročilo o potovanju carja v spremstvu prestolonaslednika, ki je bil tudi v poljski uniformi, na južno fronto. Car je dospel do pred Tarnopol ter je govoril z vrhovnim poveljnikom Ivanovom in raznimi voditelji armad. Med vožnjo so carjev vlak spremljali letalci. Car je tudi stanoval v vlaku.

Pri armadi generala Čerbačeva je car nagovoril čete tako-le: Srečen sem, da sem mogel priti s prestolonaslednikom sem in da sem imel priliko videti hrabre zastopnike svoje junaške armade ter da imam priliko se jim zahvaliti. Vsa Rusija se veseli z menoj nad vašimi junaškimi dejanji in moli za vas, da nam nakloni bog zmago nad trdovratnimi in drznimi sovražniki. Ponosen sem na to, da stojim sedaj že 6 tednov na čelu naše slavne in zmagovite armade. Srčna hvala vam za vaše junaške zasluge v boju.

Z rusko ministrsko krizo ni nič.

Preko Kopenhagena poročajo: Vesti o ruski ministrski krizi so se izkazale za neresnične. Povod tem vestem je bil članek v »Birževija Vjedomosti«, ki je napovedoval spremembe v ruskem kabinetu. »B. Vj.« so bile radi tega članka kaznovane z globo 2000 rubljev.

ZAPADNO BOJIŠČE.

BOJI V VOGEZIH. — POROČNIK IMELMANN IN ZRAKOPLOVI.

Berolin, 8. novembra. (Kor. ur.) **Wolffov urad poroča:**

Veliki glavni stan.

Zapadno bojišče.

V Vogezih so se vršili severovzhodno od Cellesa po zasedenju neke jame s strani naših čet, ki jo je napravila sovražna mina, živahni bližinski boji z ročnimi granatami in minami. Ob Hilsenfirstu smo iztrgali sovražniku sprednji del nekega jarka.

Poročnik Imelmann je sestrelil včeraj zapadno od Douaja šesto sovražno letalo, angleški dvokrovnik tipa Bristol s tremi strojnimi puškami.

Vrhovno armadno vodstvo.

* * *

Francosko poročilo.

5. novembra. Uradno popoldansko poročilo. Med Aisne in Oisne ter v odsekih Puisalaine in Queneviéres je sovražnik s puškinim ognjem posadke v naših strelskih jarkih hotel vznemirjati, započel silno, pa neučinkovito obstreljevanje naših pozicij. V Champagni smo popolnoma onemogočili dva nova nemška napada proti našim strelskim jarkom v La Courtine, izvršena z ročnimi granatami in podpirana z brizganjem gorečih tekočin. Z drugih front ni poročati ničesar. V Alzaciji je preletelo eno naših zračnih brodovij Dornach in obstreljevalo od Nemcev ustanovljene tvornice za izdelovanje dušečih plinov.

Uradno večerno poročilo. Artiljerijski boji so trajali čez dan v Artoisu in posebno v odseku Loos. V Champagni trajajo boji z isto silnostjo v pokrajini severno od Massiges. Zaradi ljutih na isti način in s precejšnjimi silami izvršenih napadov je mogel sovražnik z nekaterimi četami vdreti v naše strelske jarke prve linije pri višini 199, sicer smo ga povsod zadrževali ali s protinapadi popolnoma vrgli nazaj. V Vogezih je ena naših min razdrla nemški železniški stolp za premikanje tirov v La Chapelotte, vzhodno od Badouviller.

DELO NEMŠKIH PODMORSKIH ČOLNOV.

Grimsby, 8. novembra. (Kor. u.) Reuterjevo poročilo. Angleški ribiški čoln »King William« je bil potopljen. 7 mož posadke je bilo rešenih, kapitana in 1 mornarja pogrešajo.

London, 8. novembra. (Kor. ur.) Kakor poroča admiraliteta je bil 5. novembra v vzhodnem Sredozemskem morju napaden in potopljen od 2 sovražnih podmorskih čolnov oboroženi transportni parnik za živila »Tara«. Štiriintrideset mož posadke pogrešajo.

London, 8. novembra. Angleški poštni parnik »Alastair« je bil potopljen. Trije možje posadke so rešeni. Truplo krmilarjevo so spravili na kopno.

Maasluis, 8. novembra. Dva nemška letalca sta pri nordhinderskem svetilniku metala bombe na angleški parnik »Cotterel« in ga poškodovala.

Nemški podmorski čolni v Sredozemskem morju.

Vsled dejstva, da so potopili nemški podmorski čolni na višini Algira tri francoske parnike in eno italijansko ladjo, so francoski podjetniki in trgovci v silnih skrbeh. Paroplovni podjetniki v Marseillu so se brzojavno obrnili do francoskega mornariškega ministra z vprašanjem, kaj hoče storiti, da zasigura plovbo v Sredozemskem morju. Če vlada ne bo storila ničesar, kar bi nevarnost odstranilo, bo zveza paroplovnih podjetnikov začasno ustavila vso plovbo v Sredozemskem morju.

Iz Aten poročajo, da je dospela tja brezžična brzojavka neke kanadske trgovske ladje, ki pravi, da je bila ladja od nekega nemškega podmorskega čolna bombardirana in da se v bližini Krete potaplja. Ker pa ni bil natančno naveden kraj, ni bilo mogoče takoj odposlati pomoči.

Angleški kralj se hoče odpovedati prestolu?

„Kölnische Zeitung" poroča po washingtonskem poročilu newyorškega lista „Sun", da je slišal neki potnik, ki se je vrnil dne 7. oktobra iz Liverpoola, pripovedovanje o izredno viharni konferenci med kraljem Jurjem in Asquithom, kar ima baje iz brezpogojno zanesljivega londonskega vira. Kralj je baje Asquithu izrazil svoj namen, da se odpove prestolu, če bi se končala vojna brez odločilne zmage. Nikdar več ne bo prevzel potem krone in tudi svojim otrokom ne bo dovolil, da bi vladali v deželi, ki bi doživela tako sramoto in ponižanje. Kralj se je bridko pritoževal, da ga sili njegovo stališče kot konstitucijonalni monarh, da mora tako nastopati, kakor da bi bil zadovoljen z delovanjem svojih ministrov, dočim jih smatra v resnici za škodljivce za varnost dežele. Kralj hoče osebno izdati pismo na angleški narod.

K temu pripominja „Kölnische Zeitung", da je, kakor znano, izšel kraljev oklic, ki spodbuja k številnejšemu vstopu v armado. Tudi pravi „Kölnische Zeitung", da kaže to pripovedovanje, tudi če ni popolnoma točno, kaj sodijo v nekaterih krogih o moči kabineta Asquith.

Asquith je izjavil kralju, da noben član kabineta ne misli, da bi se mogla vojna končati drugače, kakor s popolno zmago zaveznikov. Edino nesoglasje med njimi obstoja v tem, kako bi bilo mogoče najhitreje in najbolje končati vojno. Kralj s tem odgovorom ni bil zadovoljen. Baje je vzkliknil, da bi moral biti kralj v taki krizi voditelj, on pa da je marijoneta. Nikakor pa ne bo dovolil, da bi se pisalo o njem, da je ostal marijoneta v tej najbolj kritični uri dežele.

Lord Kitchener v Parizu.

Pariz, 8. novembra. (Kor. urad.) O navzočnosti lorda Kitchenerja v Parizu se poroča časopisju poluradno: Angleškemu lordu Kitchenerju, ki potuje v orijent, da si ogleda novo bojišče, je bilo na tem, da stopi zopet v stik z zastopniki francoske vlade in francoskega vrhovnega poveljstva. Njegovi pogovori z Briandom, Galienijem in Joffrejem so dopustili, da so prerešetavali številna vprašanja, ki so nastala vsled balkanske ekspedicije. Potrdilo se je zopet popolno sporazumljenje obeh vlad pri teh pogovorih. Podjetja, ki se izvedejo, kakor tudi ona, katera se bodo lahko še skicirala, odgovarjajo identičnemu pojmovanju položaja.

London, 8. novembra. (Kor. ur.) Reuterjev urad poroča: Lord Kitchener se je danes odpeljal iz Pariza, kjer se je bil nekaj časa mudil. Posvetoval se je z Briandom in Joffrejem o raznih vprašanjih bližnjega orijenta. Pokazalo se je pri razgovorih, da vlada med obema vladama sporazumljenje.

Asquith in Briand.

Govora, s katerima sta angleški in francoski ministrski predsednik v londonskem in v pariškem parlamentu pojasnila položaj, sta bila v vseh mogočih listih obširno komentirana. Značilno je, da so nekateri listi našli, da se zrcali v obeh govorih tiha želja po miru. Prepuščamo seveda vsakemu, da si tolmači ta govora kakor se mu zdi prav. Opozarjamo samo na eno, da je namreč Briand določno označil kot cilj vojne pridobitev Alzacije in Lotaringije. Želja po miru pod takim pogojem pač ne obeta, da bi bilo misliti na skorajšnji mir.

Sazonov v Londonu.

Iz Petrograda poročajo, da je odpotoval minister Sazonov v London, da se sestane z Greyem.

Izseljevanje moških iz Anglije.

London, 7. novembra. (Kor. ur.) Proga Cunard je včeraj sporočila, da ne more sprejeti angleških potnikov, ki stoje v vojnoobvezni starosti. Ta odločitev je dala povod za razburljive prizore v Liverpoolu, ko so hoteli angleški izseljenci, ki so se hoteli odpeljati, stopiti na ladjo »Saponia«. Naborni agenti so pričeli s svojim delom. Ljudstvo je izžvižgalo Irce. Kurjači »Saksonije« so prišli z ladje ter izjavili uradnikom Cunardove proge, da ne bodo vozili, če se dovoli Ircem stopiti na ladjo. Družba je končno prepovedala Ircem vstop na ladjo.

Francoski vojni izdatki.

Preko Ženeve: Ministrski predsednik Briand je sporočil finančnemu odseku zbornice, da je pričakovati v prvem četrtletju 1916 zvišanje francoskih vojnih izdatkov za 35%.

* * *

Holandska hoče demobilizirati armado.

Amsterdamski listi namigavajo, da je posebni izredni ministrski svet, katerega se je udeležil tudi holandski vrhovni poveljnik, principijalno sklenil stopnjevano demobilizacijo armade, s katero bodo pričeli že v najkrajšem času.

Boj za Carigrad.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 5. novembra. (Kor. u.) Glavni stan poroča: Fronta ob Dardanelah. Pri Anaforti se je vršilo navadno streljanje. Naše patrulje so z bombami motile sovražne čete, ki so delale utrdbe. Dne 3. novembra je prisilila naša artiljerija neko sovražno vojno ladjo pred Kemiklik - Limanom, da se je odstranila, pri čemer je zadela trikrat neko oklopno križarko in enkrat neko transportno ladjo. Na transportni ladji je izbruhnil požar ter so jo odpeljali proti zapadu. Ko je začela naša artiljerija streljati na neko vežbajočo stotnijo, je sovražnik razobesil znak Rdečega križa, da bi preprečil streljanje. Dne 4. novembra sta kaki 2 uri obstreljevali neki sovražni monitor in sovražna torpedovka odprti kraj Eros ter razdejali nekaj trgovin. Sicer ni poročati ničesar.

Carigrad, 6. novembra. (Kor. u.) »Agence tel. Milli«: Glavni stan poroča: Dardanelska fronta: Vršilo se je le streljanje. Pri Ari Burnuju sta bombardirali dve križarki in en monitor in pri Sedilbaru ena križarka v presledkih naše pozicije. Naša artiljerija je razdejala neko skladišče municije pri Kidšik Kemikliku in neko strojno puško ter neko artiljerijsko pozicijo sovražnika pri Ari Burnuju. — Kavkaška fronta: V odseku pri Narmanu in v okolici Mila je naša protipatrulja pregnala močne sovražne patrulje. Sicer nič novega.

Carigrad, 7. novembra. (Kor. u.) Glavni stan poroča: Dardanelska fronta. Naša artiljerija je obstreljevala neko sovražno torpedovko in sovražni transportni parnik, ki je bil pri Kemikli Limanu nasedel ter ga večkrat zadela. Transportni parnik je odplul zavit v dim. Dne 6. novembra smo poškodovali s svojim ogniem neko sovražno letalo, ki je padlo v okolici Kučuk - Kemikli v morje, kjer je naša artiljerija letalo še bolj poškodovala. Razbiti aparat je sovražnik v bližini bolniških šotorov spravil na obal. V tem odseku so se udeležile boja tri sovražne oklopne križarke in ena torpedovka, kakor navadno brez uspeha. Ari Burnu: Streljanje topov in na levem krilu izredno silen boj z bombami. Sedilbar: V centrumu je poskusil sovražnik po silnem streljanju napad z ročnimi granatami na naše pozicije. Poskus pa se je popolnoma ponesrečil v našem ognju in sovražnika smo popolnoma pregnali. V tem odseku izredno silni boj še traja. Sovražnik je tekom 24 ur izstrelil proti našemu levemu krilu 1300 granat, ni pa dosegel nikakega resničnega uspeha. Z drugih front ni poročati ničesar.

Bolgarske čete na Galipoliju.

»Kölnische Ztg.« poroča po »Central News«, da je prispelo na Galipoli 1500 mož bolgarskih čet, ki se nahajajo že na fronti.

Libanon in turška ustava.

Carigrad, 7. novembra. (Kor. u.) Glasom brzojavke iz Beiruta je izdal gubernator Libanona naročilo, da naj se prično pripravljalna dela za volitev poslancev v turško zbornico. Odkar je bila v Turčiji uvedena ustava, se Libanon volitev ni udeležil.

Vesti iz primorskih dežel.

Tretji vojaški dan v Trstu. Pod vodstvom soproge tržaškega namestnika baronice Fries-Skene je določen za tretji vojaški dan 2. december, za katerega se že sedaj delajo velike priprave. Izdelujejo se v 30 šolah razni predmeti, kateri se bodo prodajali. Dosedanja dva vojaška dneva v Trstu sta se sijajno obnesla, brez dvoma tudi tretji ne zaostane za njima.

Podpisovanje 3. posojila v Trstu je doseglo vsoto 65 milijonov kron.

Iz Malega Lošinja v Istri poročajo, da je doseglo podpisovanje tretjega vojnega posojila v lošinjskem okraju nad en milijon kron.

Hrvatske šole za begunske otroke na Moravskem. Kakor poročajo z Moravskega, se otvorijo za hrvatske begunske otroke šole v konviktu v Prerovu, v Kromjerižu in še v nekem samostanu pri Prerovu. Oskrba bo stala 2 K na dan, ali troške, kar je čez 90 v podpore, katere daje država, pokrije tudi država. Zavzeli so se za to Čehi in tako bodo otroci preskrbljeni z vsem. Dopisnik »Hrvatskega lista« dostavlja: »Torej, kakor vidite, drugi so se morali zavzeti za nas, da dobimo šolo. Kje so vaši zastopniki, ki bi bili lahko vse to dosegli, ako imajo le malo dobre volje. Tako vprašujejo vsi, tako pripominjajo tudi Nemci.«

Premičnine beguncev z južnozapadnega bojišča, ki so ostale na kolodvorih in jih begunci še niso dvignili, se nahajajo sedaj na Dunaju v območju c. kr. državnoželezniškega ravnateljstva, na katero je treba nasloviti reklamacije, navesti se mora datum oddaje, zunanja znamenja zabojev in vsebino. Naslov: Staatsbahndirektion, Wien, Bergungskommission, 15. Bezirk, Westbahnhof, Kopfgebäude.

Dnevne vesti.

— **Odlikovani slovenski vojaki.** Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili: Računski podčastnik 8. domobranskega pešpolka Rikard Pompe in stražmojster .. orož. dež. poveljstva Ivan Korže in Karol Mravlak. Srebrno hrabrostno svetinjo 1. razreda so dobili: praporščak Ivan Hameršek, narednik Tobija Dobernik, korporali Alojzij Markovič, Josip Vran in Anton Glančnik, vsi pri 7. pešpolku; korporal 27. pešpolka Ivan Jančar; štabni narednik Avgust Dolinšek ter infanterista Matija Dolinšek in Ignacij Pavšar, vsi pri 87. pešp.; korporal Julij Pinterič 5. dragonskega polka; praporščaka Hugon Černe in Tomaž Turek ter narednik Rudolf Bač, vsi 87. pešpolka. Srebrno hrabrostno svetinjo 2. razreda so dobili: narednik Matija Radolovič in četovodja Blaž Zajec, oba 17. pešp.; korporala 27. pešp. Alojzij Bizaj in Franc Kodec, praporščak 87. pešp. A. Ledošna, praporščak Ivan Ogorelec in korporal Ivan Prem, oba 47. pešp.; četovodje Franc Emeršič, Jos. Janšovec in Anton Verbovšek; korporala Ivan Kocjan in Matija Ritenšek, infanteristi Alojzij Kovač, Ivan Stamol, Franc Korošec in Ivan Baloh, vsi 87. pešp.; praporščak 97. pešp. A. Leban; četovodja Karol Čepel in Franc Gašperič, korporal Mihael Pšeničnik in dragonca Jakob Čad ter Vinko Drušovec, vsi 5. dragonskega polka; korporala Franc Deželak in A. Uršnik in poddesetnik Jakob Zavratnik, vsi 87. pešp.; podlovec Franc Kandur in Jos. Unter, oba 8. lovskega bataljona; korporal Ivan Koprivа ter infanterist Ivan Potočnik 27. pešp.; četovodje Ivan Mlasko, Alojzij Pajer, Aleksander Danko in Jos. Žgank, infanteristi August Nekrep, Konrad Škof, Anton Vavknik, Franc Bec, Josip Bračun ter oficirski sluga Franc Tostnik, vsi 87. pešp.; vodja patrulje Valentin Jančigaj ter lovec Ivan Kozjek, vsi 20. lovskega bataljona; rač. podčastnik Josip Ravtar in korporal Mirko Ušaj, oba 5. dragonskega polka. Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: infanterist 87. pešp. Anton Vavpotič; podlovca Jos. Jug in Matija Volančnik ter lovci Peter Kuri, Urban Marke, Franc Ramšek, vsi 8. lovskega bataljona; korporal Ivan Šmalc, poddesetnika Anton Lenič in Ivan Mesnar, infanteristi E. Drolc, Ivan Geržinič, Anton Hodnik, Franc Kosar, Fr. Kumelj, Anton Peterca, Ivan Peternel, Franc Plevel, Anton Rus, Peter Slatnar, Martin Štefančič, Anton Svetlin, Anton Visintin, Franc Zajec in Franc Završnik, vsi 17. pešpolka; korporal 97. pešpolka Josip Babič.

— **Vojaške vesti.** S srebrnim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne svetinje je odlikovan računski podčastnik Franc Retzer, bivši oskrbnik grajščine Hrastovec v Slov. Goricah. — Za sanitetnega praporščaka je imenovan medicinec Joško Sekula. — Štabni narednik 97. pešpolka Josip Lavrenčič je imenovan oficirskim namestnikom.

— **Odlikovana junaka.** Dva brata, sina umirovljenega orožniškega stražmojstra Franketa, sta že od začetka vojne na bojnem polju. Oba sta stotnika. Prvi sin, Viljem Franke, ki je pri 21. pešpolku, je bil že pri prvi vojni v Srbiji ranjen od kroglje v desno stegno, a je sedaj vzlic temu zopet na fronti. Za svoje zasluge pred sovražnikom je bil odlikovan z vojaškim zaslužnim križcem 3. razreda. Drugi sin, Rudolf Franke, ki je pri 19. domobranskem pešpolku, je bil pri bojih v Galiciji dvakrat ranjen in je za svojo hrabrost dobil signum laudis in bil odlikovan z vojaškim zaslužnim križcem. Zdaj leži težko ranjen v Pragi.

— **Hrabrostne kolajne za vojaške invalide.** C. in kr. vojno ministrstvo je zaukazalo razglašati sledeče: Ker se upravičeno domneva, da se nahaja izven vojne uprave mnogo vojakov, ki so svojo dolžnost popolnoma storili in so pri izvrševanju svoje dolžnosti vojni invalidi postali, namerava višje vojno poveljstvo ob izkazanem izvrševanju vojaš. dolžnosti take vojake za Najvišje odlikovanje v pretres vzeti. Vsi taki vojaki, kateri so resnično eden ali več udov, eno ali obe očesi izgubili, ali drugače podobno stalno poškodovani, in ki niso dosedaj še prejeli kakega Najvišjega odlikovanja se povabljajo, da se do 15. novembra pri svoji pristojni policijski ali politični oblasti oglase, kjer se bodo njih izpovedbe protokolarično zapisale, na podlagi katerih bo potem višje vojno poveljstvo uvedlo dalješe poizvedbe pri armadi.

— **Z italijanskega bojišča** poroča prof. Lovrič med drugim, da je uničen skoro cel bataljon 89. italijanskega polka; da so jako drago plačali Italijani svoje poskuse, vdreti v naše okope pri Sv. M.; pred prostorom, ki ga je zasedel neki naš polk, leži 3000 italijanskih trupel; od 19. do 27. oktobra je bilo na K. vjetih 8 italijanskih oficirjev in 643 vojakov; italijanski vjetniki pripovedujejo, da imajo Italijani ogromne izgube in da razsaja kolera med italijanskimi četati ter zahteva obilo žrtev, pravijo tudi, kako gonijo njihovi oficirji v navalu moštvo z revolverji naprej, 37. in 38. italijanski polk sta se morala doslej že petkrat spopolniti z novim moštvom.

— **Tretje vojno posojilo.** Že kolikor se da doslej pregledati je tretje vojno posojilo daleč preseglo prvo in drugo vojno posojilo. Ceni se, da se je na tretje vojno posojilo podpisalo 15 milijonov kron več kakor na drugo in 20 milijonov več kakor na prvo.

— **Vojno posojilo.** Pri Ljubljanski kreditni banki so med drugimi subskribirale III. vojno posojilo še sledeče stranke: Mestna hranilnica, Radovljica 148.900 K; Jakob Draksler, Kamnik 40.000 K; Okrajna hranilnica in posojilnica v Škofji Loki, drugič 23.500 K; Josip Lavrenčič, Gmunden 15.000 K; Karel Počivavnik, tu 10.000 K; Tomaž Bizilj, tu 8000 K; Fran Wokač, trgovec, tu 6000 K; Fran Jerman, Potoška vas 6000 K; Matija Dolničar, restavrater, Št. Peter na Krasu 5000 K; Okrajna bolniška blagajna, Postojna 5000 K; Štefan Klun, tu 4000 K; Josip Košiček, Kandija 4000 K; Ivan Inocenta, Postojna 3000 K; Marijina bratovščina, tu 3000 K; Josip Bricelj, Vrhnika 2000 K; Marija Bergant, Stara Loka 2000 K; Pomožni fond urad. banke »Slavije« 1500 K; Andrej Mrak, Reka 1100 K; Fran Majdič, c. kr. višji živinozdravnik 1000 K; Ivanka Premru, Št. Vid 1000 K; Alojzij Accetto, stavbenik, tu 1000 K; Janez Zupan, Šmartno 1000 K; Župni urad, Videm ob Savi 1000 K; Ivan Hočevar, Vel. Lašče 1000 K; Jurij Kmetič, posestnik, Trzin 500 K; Katarina Kmetič, Trzin 500 K; dr. Fran Mischitz, gimn. profesor 400 K; Franc, Andrej, Luka, Janez, Lojze, Miha, Barbara, Reza, Roza in Micka Kmetič, vsak po 100 K.

— **Pri Jadranski banki,** podružnici Ljubljana podpisali so III. avstr. vojno posojilo nadalje: Kreditno društvo v Kraniu nadaljnih 5000 K, skupaj 10.000 K; A. Lackner, hotelir, Črnomelj 2000 K; Angelina Svoboda 2000 K; prof. Evgen Jarc v Ljubljani 5000 K; Franc Kiauta, Planina 10.000 K; Kmečka hranilnica in poso-

jilnica na Igu 2000 K; Okrajna bolniška blagajna v Kranju 5000 K; J. Kette, Ljubljana 5000 K; Ludovik Čebron, Rihenberk 5000 K; Jernej Glavič, Šiška 5000 K; Anton Tonejc, Ljubljana nadaljnih 1900 K, skupaj 6900 K; Antonija Homan, Radovljica 10.000 K; Ivan Košenina,j Ljubljana 1000 K; Marija Ojstriž, Ljubljana 500 K; Josip Stadler, Ljubljana 5000 kron; Mestna hranilnica v Črnomlju nadaljnih 24.200 K, skupaj 50.600 K; Kmečka hranilnica in posojilnica v Šmartnem pri Litiji 2000 K; Leskovic & Meden, Ljubljana 2000 K; Fran Medica, Ljubljana 2000 K.

— **Pri ljubljanski podružnici avstr. kreditnega zavoda** so med drugimi podpisali III. avstrijskega vojnega posojila nom. 9000 K Franc Szantner, Ljubljana, Šelenburgova ulica; nom. 1000 K Josip Šetina, Zbilje pri Medvodah; nom. 400 K Frančiška Kurent, Ljubljana, Knafljeva ulica; nom. 6000 K Henrik Oroszy, Šiška, Franc Jožefova cesta 159; nom. 40.000 K gospa Marija Benedikt, Ljubljana, Gradišče; nom. 1000 kron gospodična Ana Brodnik, Ljubljana, Marijin trg 3; nadalnjih nom. 400 K gdč. Adela Schneider, Ljubljana, Dunajska cesta; nom. 6000 K Adolf Mergenthaler, Vodmat 26; nadalnjih 10.000 K tvrdka Predovič, Ljubljana, (skupno na 3. vojno posojilo 22.000 K).

— **Pri mestni hranilnici v Kamniku** so podpisali III. $5^1/_2$% avstr. vojno posojilo sledeče stranke: 1. Meščanska korporacija iz špitalskega fonda 25.000 K. 2. Bolniška blagajna 10.000 K. 3. Zentnar Ivana 3000 kron. 4. Letnar Janez 1000 K. 5. Grčar Mici 1000 K. 6. Pirš Jozefa 2000 kron. 7. Podboj Marija 1200 K. 8. Svetlin Janez 900 K. 9. Lukan Ivan 900 K. 10. Lukan Franc 900 K. 11. Lukan Cecilija 900 K. 12. Trebušak Lenka 600 K. 13. Dr. Dereani Julij 500 K. 14. Kadivec Pavla 500 K. 15. Kadivec Jožefa 400 K. 16. Kratnar Marija 500 K. 17. Lipovšek Katarina 300 K. Podboj Franc 200 K. 19. Podboj Stanko 200 K. 20. Podboj Ivan 200 K. 21. Zadruga mešanih obrtov št. 4 100 K. 22. Zadruga stavbenih obrtov št. 3 400 K. 23. Hočevar Marija 100 K. 24. Aparnik Stanko 100 kron. 25. Strgar Vladko 100 K. 26. Kratnar Franc 100 K. 27. Skala Karol 500 K.

— **Realka v Idriji in III. vojno posojilo.** Dijaki c. kr. višje realke v Idriji so podpisali III. vojnega posojila 400 K, učiteljski zbor pa je podpisal tega vojnega posojila 1225 K; torej je podpisala realka v Idriji skupno III. vojnega posojila 1625 K.

— **Stavbna in kreditna zadruga v Idriji.** Do zaključka podpisovanja III. vojnega posojila so pri »Stavbni in kreditni zadrugi v Idriji«, oziroma potom njenega posredovanja nje zadružniki in vlagalci podpisali tega vojnega posojila v skupnem znesku 22.000 K.

— **Beneški Slovenec** Ivan Jelina, vojak italijanskega alpinskega polka št. 3, doma iz Sovodenj, je umrl v Ljubljani vsled zastrupljenja krvi; ranjen je bil na levi nogi v stegnu. Star je bil 30 let.

— **Kdo kaj ve?** Jože Kremesec, 19 let star, pešec pri pešpolku št. 17., 9. kompanija je zadnjič pisal 8. septembr. 1915, voj. pošta 32. Kdor bi kaj o njem vedel,naj blagovoli to poročati očetu Francetu Kremesec v Metliki.

— **Rdeči križ.** Gospa Ida Mahr je mesto okrasa na grob darovala Rdečemu križu 5 K. — Mesto vencev na krsto umrlega poročnika v p. Leona Suppantschitscha sta darovala Rdečemu križu in sicer gospa Amalija Pelikan 6 K in gospod Jožef Strzelba 10 K. Gospod inženir Fr. Žužek in dr. Fr. Žužek v Gradcu sta darovala mesto venca na krsto umrlega dr. Janka Šavnika Rdečemu križu 30 K.

— **Darilo.** Gospod Jean Kraker je daroval pomožnemu društvu Rdečega križa za Kranjsko znesek 6 K, ki ga je prejel od gospoda nadporočnika N. za dva kljunača.

— **Darila.** Gospodični M. in E. Fröhlich ste darovali mesto venca na krsto umrlega gospoda Suppantschitscha Rdečemu križu 30 K. Mesto venca na krsto umrlega gospoda Klemenčiča sta darovala gospod Albert Samassa in gospod Ivan Fabjan po 20 K. Gospa Amalija Schmidt roj. Tönies v Budimpešti je darovala mesto okrasa groba na Ruskem pokopanega sina in groba staršev 50 K.

— **Mesto venca** na grob svojega svaka Koncilije iz Opatije je daroval g. Fran Kavčič, gostilničar na Privozu, za ranjence na II. mestni deški ljudski šoli 10 K, za knjižnico Gospodarskega naprednega društva za šentjakobski okraj pa tudi 10 K. Velikodušnemu darovalcu, ki se je že opetovano spomnil podpore potrebnih, najlepša zahvala.

— **Žrtve vojne.** Mednarodni odbor Rdečega križa priobčuje to-le odprto pismo na vladarje, predsednike in vlade bojujočih se držav: Mednarodni odbor Rdečega križa stoji od početka vojne pod mučnim vtiskom, da je bilo veliko število vojakov priglašenih kot pogrešani, pri katerih se ni dalo dognati njih imena. Kot ustanovitelj mednarodne agenture za vojne vjetnike v Ženovi je dan na dan priča zbeganosti rodbin, ki v mukah skrbe za usodo svojcev, zato prosi, da naj se izdajo na poveljnike določna navodila, da se olajša to nepotrebno poostrenje vojnega trpljenja. V vsakem slučaju, kadar to dovoljuje boj, naj se dovoli parurno premirje, da imajo sanitetni vojaki priliko pobrati ranjence, konstatirati imena padlih in jih pokopati. Liste ranjenih in mrtvih je takoj sestaviti in sporočiti vojnemu ministrstvu in mednarodnemu odboru, kar bi omogočalo natančno izvešćanje rodbin. Najbolj elementarni čut ljubezni do bližnjega in sočustvovanje zahtevata vse korake, da se razjasni položaj onih, ki so padli na polju časti v visoki službi domovine. Čim delj traja vojna in čim bolj se razširi, tem bolj je potrebno preprečevati neizogibne duševne muke.

— **Cenitev vsled vojne povzročene škode.** Da se po vojaštvu na nepremičninah povzročena škoda čimpreje poravna, je 5. armadno etapno poveljstvo sledeče odredilo: 1. Prijavljeno škodo naj dotično vojaško krdelo s sodelovanjem županstva takoj na lici mesta potom mirne poravnave uredi. Škodo, ki znaša nad 100 kron, mora odobriti 5. A. E. K. 2. Če se poravnava ne da doseči, je škodo, če le mogoče, po dveh zapriseženih cenilcih, oziroma vsaj po dveh nepristranskih možeh dognati in s posebnim izkazom prijaviti politični oblasti. 3. Ta potem te izkaze s sodelovanjem davčne oblasti pregleda. 4. Če znaša napravljena škoda v eni občini več kakor 500 kron, jo je treba komisijonelno dognati. K tej komisiji je povabiti tudi kako v bližini se nahajajočo vojaško osebo s posredovanjem etapnega postajnega poveljstva. Na ta način pregledani izkazi se potem pošljejo c. in kr. 5. armadnemu etapnemu poveljstvu, ki nato odškodovancu prizna primerno odškodnino. 5. Če se oškodovanec ne zadovolji s priznano mu odškodnino, stopijo v veljavo določila § 33. o vojnih dajatvah, po katerih oškodovanec lahko svoje zahteve pismeno ali ustmeno naznani pristojnemu županstvu tekom šestih mesecev od dneva, ko je bilo v zmislu § 2. razglašeno, da se je dolžnost vojaških dajatev končala. 6. Kdor poskusi dobiti odškodnino za škodo, katere v resnici ni imel, ali kdor bi za že poravnano škodo še enkrat zahteval odškodnino, tistega se bo za poskušeno, oziroma izvršeno goljufijo kazensko zasledovalo.

— **Važno za zavode, ki imajo pravico dobivati moko brez krušnih znamk!** Zavodi, ki dobivajo moko na knjige, pozivlja mestni magistrat, da nemudoma predlože mestni aprovizaciji v svrho kontrole pri oddaji moke seznam vseh oseb, ki jih prehranjujejo. Dokler zavod ne predloži takega seznama, ne dobi več moke. V dvomljivih slučajih lahko zahteva mestna aprovizacija, da se vpis posameznih oseb overi s priglasilnico c. kr. policijskega ravnateljstva v Ljubljani. Sezname bo tedensko dopolnjevati v toliko, da zavodi priglase nove osebe ter odglase odišle.

— **Povišanje doklade na davek od žganja.** Danes je izšla nova cesarska naredba, s katero je doklada na davek od žganja **zvišana za dalnjih 40 vinarjev** pri litru alkohola. Obdačenje znaša sedaj skupaj pri litru alkohola 2 K oziroma za ekskontingent 2 K 20 v. Obenem je izšla danes ministrska naredba, o ustanovitvi centrale za špirit in o določitvi najvišjih cen za denaturirani špirit.

— **Trgovci in stranke** se opozarjajo, da bode treba do 30. novembra vojaškemu erarju oddati posodo iz bakra, medi in niklja ter pralne kotle, mesto katere naj se prizadeti preskrbe z nadomestno posodo. Trgovci se še posebej opozarjajo, da zasežene posode sedaj ne smejo prodajati.

— **Zasebnim službo- in delodajalcem!** V smislu svoječasnega oklica o preskrbi služb in dela za vojno invalidne podčastnike in vojake, opozarja mestni magistrat ljubljanski, da so tozadevne tiskovine-prijavnice na razpolago pri »Mestni posredovalnici za delo in stanovanja«.

— **Iz ljudskošolske službe.** Absolvirana učiteljska kandidatinja Antonija Cesar je imenovana za suplentinjo na enorazrednici v Posterici, Amalija Erjavec za suplentinjo na trorazrednici na Krki, izprašana učiteljica Mara Vidic je nameščena kot suplentinja na nemški mestni dekliški šoli, ker je definitivna učiteljica Lea Levec nameščena na c. kr. učiteljišču v Ljubljani kot suplentinja, Ljudmila Svetličič je pripuščena k brezplačni praksi na prvi mestni deški šoli v Ljubljani.

— **Kolinska tovarna za kavne primesi.** Občni zbor omenjenega podjetja je določil 8% dividendo za leto 1914/15, katera se izplačuje pri blagajni filialke tovarne v Ljubljani in pri Ljubljanski kreditni banki proti kuponom za leto 1914/15.

Umrl je v Kamni gorici občeznani sloviti orgljarski mojster gosp. Ignacij Zupan, po težki bolezni. Počivaj mirno!

Na tuje stroške. C. kr. namestništvo za Češko je preklicalo z dopisom z dne 10. oktobra 1915 štev. 274.464, dne 1. junija 1867 v Pragi rojenega in tjekaj pristojnega brezposelnega potnika Henrika Steffeka, kateri se klati okoli in izvablja na račun svoje domovne občine denarne podpore. Županstva se opozarjajo, da, koder bi se še pojavil, ako ni posebno nujne potrebe, z njim obravnavajo po vlačugarskem zakonu.

Od Južne železnice na Štajerskem. Prestavljen je asistent Rudolf Pliberšek iz Pragerskega v Maribor in uradniški aspirant Ivan Markovič iz Brezna v Waidbruck.

Iz Celja. Kakor vsako leto, tako je zapelo tudi letos Celjsko pevsko društvo pod vodstvom učitelja gosp. Cirila Preglja na slovenskem pokopališču nekaj žalostink.

Iz Celja. (Darila za »Rdeči križ«, odsek Celjska okolica, v mesecu oktobru.) Franc Karlovšek na Lavi odstopi znesek, katerega je prejel za nastanitev vojakov, 6 K 90 v; Južno štajerska hranilnica v Celju 500 K; dr. Josip Karlovšek, odvetnik, Celje, iz kazenskih zadev: Zupanc ca Jager 20 K in Borlak ca Ban 10 K, skupaj 30 K, dr. Vek. Kukovec, odvetnik, Celje, iz kaz. zadeve Ojsterček ca Pilih 10 K, Wutt Simon, c. kr. davčni uprav. v pok. 1% svoje pokojnine za oktober, november in december 8 K 31 v, dr. Juro Hrašovec, odvetnik v Celju iz kaz. poravnave Uršo P. 10 K in Huberta G. 10 K, skupaj 575 K 21 v.

Iz Središča nam poročajo: Razne ustanove, društva in posamezniki so se živahno udeležili podpisovanja vojnega posojila. Kolikor nam je znano, znašajo podpisi pri vseh 3 vojnih posojilih 72.000 K, kar je za naš kmečki trg zelo visoka vsota.

Drobne novice s Štajerskega. Z Dobrne poročajo, da so čutili tam 30. t. m. precej močen potresni sunek v smeri iz jugozapada. Šipe so se tresle in slike na stenah premaknile. — Iz Celja. V sredo zvečer je bil tu silen naliv; bliskalo in grmelo je kakor poleti. Potoki okoli Celja so močno napeli. Vsled neprestanega slabega vremena se zavlačujejo jesenska dela na polju. V četrtek smo imeli po daljšem času zopet lepo vreme. — Iz Konjic. Zaradi navijanja cen je obsodilo Konjiško okrajno sodišče gostilničarja Sutterja na 60 K in gostilničarja Merkuha na 20 K globe. — Iz Maribora. S signum laudis je bil odlikovan Gabrijel Majcen, rez. poroč bos. - herceg. polka št. 2. — Iz Maribora. Z zlatim zaslužnim križcem je bil odlikovan črnovojniški živinozdravnik Peter Škofič pri 22. domobranskem pešpolku.

Kino »Ideal« predvaja danes in potem do četrtka **»Tajinstveni popotnik«**, fin misterij v 3 dejanjih z **Rihardom Loossom** v glavni vlogi. Snov je vzeta iz dobe alchimije, iz srednjega veka. Glavne osebe so: upravnik samostana »ljube gospe« v Amsterdamu in pa tajinstveni popotnik, ki pravi, da je v posesti »kamna modrosti«. V prvi vrsti odlikujejo ta film krasne scene po srednjeveškem slogu, ki podelijo sliki romantično zunanjost. Posebno je omeniti scene, ki se gode v katedrali. — Na sporedu je tudi najnovejši **»Messtrov teden«** in pa humoristična veseloigra **»Kočljiva točka«.**

Zaklalo se je v mestni klavnici ljubljanski od 24. do 31. oktobra 108 volov, 23 bikov, 66 krav, 1195 prašičev, 61 telet, 107 koštrunov, 6 kozličev, 4 konji. Zaklane živine se je vpeljalo 67 prašičev, 1 goved, 35 telet ter 1069 kg mesa.

Zgubila se je črna usnjena torbica s približno 80 K denarja in blagajniškimi ključi. Vrnitelju se da precejšnja nagrada. Vrne naj se na upravništvo »Slov. Naroda«.

Razne stvari.

* **Zaplenjene češplje.** Bosanska vlada je zaplenila vse letošnje češplje.

* **Bolgari so vjeli** v Skoplju soprogo bivšega angleškega poslanika v Belgradu, lady Paget. Tako poroča „Daily Mail" iz Soluna.

* **Potopljen parnik.** Iz Londona poročajo, da se je potopil parnik »Woowich«. Posadka je rešena.

* **»Neues Wiener Journal«** je vsled vladne odredbe ustavljen za osem dni.

* **Bivši olomuški nadškof dr. Kohn** je na svoji grajščini nad Mariborom težko obolel.

* **Avstrijsko vojno posojilo v Carigradu.** Tudi v Carigradu so večinoma avstro-ogrski državljani podpisali poldrugi milijon kron tretjega avstrijskega vojnega posojila.

* **Bolgarija je ustanovila** posebno diplomatično zastopstvo na Švedskem. Za bolgarskega diplomatičnega poslovodjo v Stockholmu je designiran dosedanji pariški poslovodja Grekov.

* **Pomanjkanje drobiža na Francoskem.** »Pet. Parisien« poroča, da je izdala vlada zaradi pomanjkanja drobiža pred izbruhom vojne kovane novce po 25 centimov.

* **Bethman-Hollweg — doktor teologije.** Teologična fakulteta v Giessenu je izvolila nemškega državnega kancelarja v. Bethman-Hollwega za častnega doktorja teologije.

* **Francoska saniteta.** »Petit Parisien« je poročala: Državni podtajnik Godart je umirovil 7 starih okrajnih ravnateljev sanitetne službe, katerih delovanje je bilo slabo. Godart je sklenil sanitetno službo pomladiti.

* **Nesreča na Ugandski železnici.** Glasom poročila Reuterjevega urada je bila Ugandska železnica dne 7. t. m. zjutraj pri milji 249 razstreljena. Ena lokomotiva se je prevrnila in večji del vlaka je skočil s tira. Človeških žrtev ni bilo.

* **119 let je star** sedaj Norvežan Abel Eliassen. Rojen je bil l. 1796. in se je trikrat poroail. Tretjič — menda tudi zadnjič — se je poročil v starosti 96 let. Mož je čil in zdrav in rabi šele malo let očala pri čitanju. Preživel je devet norveških kraljev.

* **Advokatova slama.** Advokat v Temešvaru, Adolf Brasch, se je v svojem poklicu navadil mlatiti prazno slamo in ni čuda, da je začetkom vojne ponudil vojni upravi, da ji bo preskrboval slamo. Kupčija je bila sklenjena in konec je ta, da je bil odvetnik obsojen na šest mesecev ječe in na globo 2000 kron.

* **Ruski sofijski poslanik** Savinski, ki je bil radi težke bolezni ostal po prekinjenju diplomatičnih stikov med Bolgarijo in Rusijo v Sofiji, je ozdravel ter je včeraj odpotoval s posebnim vlakom domov. V soboto zvečer ga je obiskal kralj Ferdinand.

* **Nesreča na morju.** Minulo sredo je nemški parnik Klaus Horn obtičal ob švedskem obrežju, tri milje od Oskarshama. 22 mož s te ladje je prišlo na kopno, a ko se je pokazalo, da nastane vihar, je šlo moštvo nazaj na parnik. Od tedaj divja strahovit vihar. Poskusilo se je opetovano, rešiti moštvo. Neki ribiški parnik je baje rešil 24 mož. Parnik je razbit na dva dela.

* **Požar v Brooklynu.** (Kor. ur.) Pri požaru neke lesene zgradbe v Brooklynu, v kateri sta se nahajali neka sladkorna tovarna in tovarna za bluze, je poginilo 20 oseb, 50 oseb pa je bilo poškodovanih. Beg 1100 oseb, ki so bile zaposlene v poslopju, je bil preprečen vsled tega, ker se je vnelo stopnjišče. Večina ponesrečencev je bila skočila skozi okna. Osem deklic je zgorelo na požarni lestvi.

* **Vstaja v danski Zapadni Indiji.** Glasom poročil kodanjskih listov je dobil tajni konferenčni svetnik Hageman s svoje plantaže v danski Zapadni Indiji brzojavko, glasom katere se boje tam vstaje zamorcev. Položaj je resen. Treba je čet. Doslej ni dospelo nobeno uradno poročilo. Vlada je sklenila takoj odposlati križarko »Valkyrien«, kakor hitro se vest uradno potrdi.

* **Eksplozija v nemškem premogovniku.** Iz Hamburga poročajo dne 8. novembra: V rovu »3.—7.« rudokopa »Deutscher Kaiser« so se vneli danes dopoldne v 12. ležečem v petem nadstropju plini ter je bilo 19 rudarjev ubitih, 2 sta bila lahko ranjena, pet jih je dobilo težke poškodbe. Ponesrečence in ranjence so spravili vse iz rova. Nadalnje nevarnosti ni. Drugih rovov eksplozija ni poškodovala.

* **Vohunstvo v Belgiji.** Vsled razsodbe poljskega sodišča so bili zaradi vohunstva na železnici obsojeni 3 Belgijci na smrt, eden pa na 12 let ječe. Obsojeni so od začetka februarja 1915 na dveh železniških progah zapisovali vse v fronto se vozeče in s fronta se vračajoče železniške transporte za železniško službo in ji poročila dostavljali. Sodba je bila potrjena in se je izvršila.

* **Posvetovalna bosanska deželna komisija.** Pred kratkim smo poročali, da je bila vsled ces. naredbe prenešena zakonodajna oblast bos.-herc. sabora na skupno finančno ministrstvo kot vrhovno upravno avtoriteto Bosne in Hercegovine. Mesto razpuščenega sabora je sedaj ustanovil skupni finančni minister posebno deželno komisijo, ki naj posluje kot posvetovalni zbor pri bosanski zakonodaji. V komisijo bodo poklicani zaslužni in izkušeni možje iz prebivalstva.

* **Grožnje romunski dinastiji.** Na Romunskem je nekaj hujskačev, ki bi radi to državo zapletli v vojno proti naši monarhiji. Eden glavnih hujskačev je nekdanji minister Filipescu. Ta je imel v nedeljo teden v Braili shod, na katerem je strastno napadal vlado, ker ta čuva romunsko nevtralnost, ter se je obrnil tudi proti vladajoči dinastiji, rekoč med drugim: »Brez Sedmograške ne damo dveh grošev za dinastijo.« Tudi že pred tem shodom so hujskači opetovano grozili kralju, da bi ga potegnili na svojo stran.

* **Poskušen samomor na Dunaju.** Milica Munačević iz Oseka na Hrvatskem, 21 let stara, se je poskusila na Dunaju ustreliti. Našli so jo v Praterju ranjeno v glavo in poleg nje je ležal revolver. V Prater se je peljala z avtomobilom. Na nekem mestu je izstopila, izročila vozniku svojo denarnico, v kateri je bilo 78 K, in mu naročila, naj jo ondu počaka. Ker je ni bilo nazaj, je voznik šel na policijsko stražnico in povedal, kaj se je zgodilo ter oddal denar. Policija je potem težko ranjeno damo našla blizu onega mesta, kjer je izstopila iz avtomobila in jo dala prepeljati v bolnico.

* **Za cesarstvo na Kitajskem.** »Times« poročajo iz Pekinga 5. t. m.: Večina provincije je glasovala za ustanovitev monarhije z Juanšikajem kot cesarjem, ne da bi bilo slišati od kod nesoglasja. Japonski poslovodja je danes obiskal zunanje ministrstvo, da si izprosi pojasnila glede odgovora, ki ga je sporočila Kitajska na ponovni skupni nasvet Japonske, Rusije in Anglije, da naj počaka z izpremembo vlade. Kitajska vlada je izjavila, da smatra za nemogoče, če se noče izpostaviti nemirom, ustaviti gibanje, ki se je razvijalo dve leti in sedaj dozoreva. Vlada z dežele nima nikakih vznemirljivih poročil.

* **Bombe v Bukarešti.** Iz Bukarešte poročajo: Na eni tukajšnjih cest je eksplodiral 7. t. m. dopoldne peklenski stroj. Ta je bil dobro zavit in ga je dal nekdo postreščeku, da ga prinese seminarskemu profesorju Janculescu. Spotoma je zaboj padel postreščku na tla in ekpslodiral. Postrešček je bil težko, neki mladi mož, ki je prišel ravno mimo, lahko poškodovan. Že predvčerajšnjem je prišel k onemu profesorju neki sluga s paketom in pismom, ki svari prejemnika, da naj paketa ne odpre, sicer je izgubljen. Profesor je paket takoj poslal nazaj. Domneva se, da gre za osebno maščevanje. Oblasti so uvedle preiskavo.

* **Kruševac,** ki so ga zasedle nemške čete, leži v dolini zapadne Morave, 2 km zapadno od izliva Rašine, ter šteje okrog 10.000 prebivalcev. V mestu se nahaja gimnazija, poljedelska šola, tu je sedež okrajnih političnih in sodnih oblasti »okruga« Kruševac. V srednjem veku je bil Kruševac prestolnica srbskega carstva. Tu je gospodoval car Lazar do nesrečne bitke na Kosovem polju leta 1389. in še zdaj bdijo nad mestom razvaline njegovega gradu. Iz Lazarjeve dobe je tudi kruševska glavna cerkev. Leta 1428. so se Turki polastili mesta in so spremenili Lazarjevo cerkev v mošejo. Do leta 1833. je ostal Kruševac turška last. Blizu mesta stoji spomenik Kosovske bitke, ki so ga odkrili l. 1904.

* **Italijanski socijalisti med seboj.** V Rimu se je začela 4. t. m. obravnava o tožbi podtajnika socijalistične stranke Arturja Velle proti socijalistu-reformiatu R. Furiniju. Ta je 17. julija zaklical Velli: »Molči, ti si Nemec, ti in Lazzari sta plačana od Südekuma«. (Südekum je nemški socijalnodemokratični poslanec in je bil že pred vojno obdolžen, da je z denarjem skušal pridobiti italijanske socijalne demokrate proti vojni z Avstrijo.) Za pričo zaslišani Morgari je izpovedal, da so italijanski socijalisti pač pred vojno dobivali iz inozemstva denarne podpore in da je njih list »Avanti« dobil nekoč od nemških socijalistov 5000 mark, da pa ni dobila socijalistična stranka med vojno ne od nemških socijalistov, ne od nemške vlade nikakega denarja. Ko je bil Südekum v Rimu, tedaj Velle sploh ni bilo tam in torej ž njim še v dotiko ni prišel.

* **Nova ameriška municijska tovarna.** »Continental Times« priobčujejo pismo iz Bridgeporta Conn. z dne 2. oktobra, ki osvetljuje, v kako velikanski meri oskrbuje nevtralna Amerika naše sovražnike z vojnim materijalom. Še ni trajala vojna 2 meseca, ko je »Remington Union Metalie Cartridge Company« svojo tovarno patron potrojila, ter zgradila za en milijon dolarjev tovarno, dolgo eno angleško milje s 13 stranskimi deli, 6 malimi poslopji, velikanskim skladiščem in velikanskim kotlijščem na prostoru 6 acres. Cela tovarna zavzema 80 acres (3237 arov) ter je zaposlenih dan in noč v njej 16.000 moških in žensk. Posebna železnica je speljana v tovarno in pred glavnim vhodom stoji šestnadstropna vojašnica za privatne stražnike, ki čuvajo tovarno. Delavci stanujejo v 2000 dvodružinskih hišah, ki so stale 8 milijonov dolarjev. Do konca tega leta upajo, da bodo imeli 24.000 delavcev, katerih mezda bo znašala na teden $3^1/_4$ milijona dolarjev. Izučeni kovinski delavci dobe na teden od 30 do 75 dolarjev, deklice in drugi pomagači po 10 dolarjev. Od poldruge milijarde naročil zaveznikov v Ameriki je dobila tovarna v Bridgeportu naročila za 160 milijonov. Sedaj izvršuje družba naročilo za 90 milijonov dolarjev za Anglijo in sicer izdeluje puške, municijo in male mornariške in poljske topove.

* **Avstrija in Nemčija.** Tretje vojno posojilo se je sijajno obneslo. Podpisanih je bilo več kakor 3300 milijonov kron. To je uspeh, ki ga skoro ni bilo pričakovati. Skupaj sta Avstro - Ogrska pri treh vojnih posojilih dali državi za vojno 12.000 milijonov kron. Nemčija je tudi najela tri vojna posojila in ta so vrgla 30.000 milijonov kron. Da bi kdo iz tega razločka med uspehi vojnih posojil v Avstro - Ogrski in v Nemčiji ne delal napačnih sklepov, naj opozorimo, da ima Nemčija 14 milijonov več prebivalcev, kakor Avstro-Ogrska, da se ceni celokupno imetje prebivalstva v Nemčiji na 360.000 milijonov mark, celokupno premoženje avstro - ogrskega prebivalstva pa na 130.000 milijonov mark. Premoga se je v zadnjem mirnem letu pridelalo na Nemškem 1910 milijonov meterskih stotov, pri nas pa 180 milijonov, železa so izdelali na Nemškem 192 milijonov meterskih stotov, pri nas pa še ne 25 milijonov. Nemčija je izvozila v tuje dežele za 19.000 milijonov mark svojih izdelkov, Avstro-Ogrska pa za 6500 milijonov, v hranilnicah je bilo na Nemškem pred vojno naloženih 20.000 milijonov mark, pri nas pa le 10.000 milijonov, nemške železnice so imele 3500 milijonov mark dohodkov, naše pa le 1568 milijonov. Vzlic temu je Avstro-Ogrska za vojna posojila dobila 40% tega, kar Nemčija in kaže to, da je uspeh vojnega posojila pri nas res velikanski.

Izpred sodišča.

Ropa osumljen. Anton Kastelic, 18 let star, posestnikov sin iz Sela pri Grosupljem, je bil osumljen, da je na cesti, nekaj minut proč od Kolovičeve gostilne v Cikavi proti Sapu z dvovprežnim vozom domu vračajočega posestnika Franceta Jamnika iz Lanišč roparsko napadel, ga z neko trdo rečjo po glavi udaril tako, da je ta v znak padel in nezavesten obležal, na kar mu je vzel iz notranjega žepa listnico, v kateri je bilo približno 164 K denarja in njegov bil, kateri je storilca izdal. Kmalo po tem dogodku je prišel Kastelic v spremstvu nekega mladega črnovojniškega voznika Alija Djaniča v Kolovičevo gostilno, kjer sta spila pol litra vina. Vprašan po navzočih, kje je dobil bič, je rekel, da ga je kupil. Čez par dni po tem dogodku je tudi Jamnik zvedel o storilcu, katerega je pozval k sebi in ga naravnost obdolžil dejanja, katerega je pa obdolženec odločno tajil. Še le ko je Jamnik nameraval oditi orožnikom zadevo objavit, mu je Kastelic izročil 100 K s pristavkom, da jih je našel na cesti, da je ostali denar dal Aliju Djaniču, ter da ne moreta vsega vrniti, ker sta že nekaj na pijači potrošila. V preiskavi in pri razpravi je Djanič odločno tajil, da bi mu bil dal obdolženec kak denar, kar je kasneje Kastelic tudi sam priznal, ter z obdolžencem soglasno izpovedal, da sta našla Jamnika nezavestnega na cesti ležati. Obdolženec trdi, da lahko poškodbo, katero je dobil Jamnik na glavi izvira najbrže vsled padca, kajti tisti večer je on prodal posestniku Janezu Skubiču žrebčka, za katerega mu je dal 150 K predplačila, nakar se je pil likof«, vsled česar je postal nekoliko vinjen. Sodni dvor se ni mogel iz raznih okolnosti zediniti o krivdi obdolženca glede ropa, pač pa ga je krivega spoznal prestopka tatvine, ter ga obsodil na 3 mesece strogega zapora.

Gospodarstvo.

— **Rjavenje vina.** Letošnja jesen je bila po večini deževna in grozdje je pričelo vsled tega v zadnjem času pred trgatvijo gniti. Tudi med trgatvijo je večkrat nagajal dež, tako, da ni bilo mogoče tako vestno gnilega grozdja, oziroma gnilih jagod odbirati, kakor bi bilo treba. Tudi je gotovo malokdo žveplal mošt, kar je v tem slučaju zelo priporočljivo. Zato je letos pričakovati, da bo vino sploh m o č n o r j a v e l o. Kaj imenujemo rjavenje vina, je večini vinogradnikov že znano. Vino, ki je podvrženo tej bolezni, je po kipenju v sodu še svetle barve. Kakorhitro pa pride v dotiko z zrakom, na pr. če ga pretočimo ali nastavimo vino, ali če ni v prav polnem sodu, potem spremeni barvo, to je postane bolj temno in se noče učistiti. Pozneje postane rjavo in včasih celo tako gosto, da ni za rabo. V poletnem času pa tako vino, če ni pravočasno pretočeno in če ni ž njim pravilno ravnano, prav rado zavre in se pokvari. In vendar se da rjavenje vina in ž njim združena nevarnost, da se vino pokvari, prav lahko odpraviti. Zato naj bi vsi vinogradniki, vinotržci, gostilničarji in drugi, ki imajo z vinom opraviti, uvaževali sledeči strokovni nasvet: **Mlado vino kaže letos na vsak način pred Božičem pretočiti in pri tem zažveplati.** Predno vino pretakamo, še bolje že sedaj po kipenju, je treba, da ga preskusimo, je-li stanovitno ali če je rjavenju podvrženo in v koliki meri. V to svrho vzamemo iz vsakega soda kozarec vina in ga pustimo odprtega vsaj dva dni stati, najbolje kar na sodu, v katerem vino leži. Če po preteku tega časa vidimo, da je vino ostalo tako kot je bilo poprej, oziroma da se je začelo od vrha doli čistiti, potem je to znamenje, da vino nima nagnenja k rjavenju. Tako vino ni ravno potrebno žveplati, priporoča se pa vendar, da se ga pri prvem in drugem pretakanju nekoliko zažvepla. En tenek, azbestni trak žvepla zadostuje za bariglo (6—7 hl) vina. Kadar mislimo tedaj vino pretočiti, si pripravimo dober, snažen sod, dobro ga pomijemo in na to v v njem zažgemo toliko trakov na žici obešenega azbetnega žvepla, kolikokrat 6 hl sod drži. Več pa kot 3 do 4 trake na enkrat ni priporočljivo zažgati, ker sicer žveplo v takem slučaju nepopolno pogori. Če je sod velik in je tedaj treba žvepla več zažgati, zažgemo ga 2 do 3 krat, vselej samo po 3 trake. Koj na to, ko je vse žveplo v sodu pogorelo, začnemo vanj pretakati vino in ko je sod do vrha poln, ga zamašimo. Pred pričetkom spomladi, tedaj meseca svečana ali sušca, pretočimo vino na ta način še enkrat. Nekaj drugega je, če postane vino, ki smo ga dali v kozarec »na probo«, po preteku dveh dni bolj temne, rjave barve, ali pa če se celo zgosti in izloča rjavkasto, oziroma rjavordečkasto blato. V tem slučaju je vino bolno in ga je treba močno zažveplati, da se ne pokvari. Če postane vino v kozarcu le bolj temne to je temnorumene ali rjavkaste barve, potem zadostuje, ako pri pretakanju zažgemo v sodu na vsakih 300 litrov en azbestni trak žvepla. Ako pa se vino obenem zgosti in prične izločevati rjavkasto blato, obenem pa se prikažejo na površju vina neki mastni madeži, tedaj je v njem veliko škodljivih glivic, ki bi ga gotovo popolnoma pokvarile. Da se to ne zgodi, ga moramo močno zažveplati, to je vzeti na vsakih 100 do 150 l vina en azbestni trak žvepla. Rjavenju podvrženo vino pa pretakamo vedno tako, da pride čim manj mogoče z zrakom v dotiko, tedaj najbolje iz soda v sod in s pomočjo vinske pumpe. Kdor pa je zamudil vino žveplati pri pretakanju ali ga je žveplal premalo, tako da še ni stanovitno, ta naj mu dodene pozneje nekaj natrijevega bisulfita, kateri prašek žveplanje nadomesti. Na vsakih 100 litrov vina se vzame 3 do 5 gramov natrijevega bisulfita, ki se razmeša v kozarcu vode, nalije v sod in potem dobro premeša. Seveda je treba tudi bolno vino spomladi še enkrat pretočiti, pri tem pa le malo zažveplati, zlasti če je po prvem pretakanju in žveplanju že stanovitno. Močno žveplano vino diši v pričetku po žveplu (žveplenem dvokisu) in povzroča, v večji meri zaužito, glavobol. V nekaj tednih se pa ta duh zopet iz vina izkadi, oziroma v njem preustroji v drugo obliko in tako iz vina izgine. Zato moramo žveplano vino pustiti vsaj nekaj tednov (v prvem slučaju 14 dni, v drugem 4 tedne in v tretjem 6 tednov) ležati, predno ga nastavimo za prodajo. To velja zlasti za gostilničarje, ki pri polnenju vino žveplajo, kajti vinogradnik ga itak na drobno letos ne bode prodajal. Svetujem nujno vsakemu, ki ima z vinom opraviti, da se ravna po teh nasvetih sicer zna utrpeti veliko škodo, ki bi ga bila posebno občutna, ko je vina malo in ko ima visoko ceno. — Vinarski nadzornik S k a l i c k ý.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 2. novembra: Juri Eiblmayer, sapér, v rezervni vojaški bolnišnici na obrtni šoli.

Dne 5. novembra: Vaso Petričič, zasebnik, 78 let, Resljeva cesta 15. — Matija Sommer, domobranski pešec, v rezervni vojaški bolnišnici na obrtni šoli. — Ivan Purman, topničar in Josip Varga, pešec, oba v rezervni vojaški bolnišnici v Marijanišču. — Aleksander Madzina, pešec; Pal Balazs, pešec; Antal Kovacs, honvedski pešec, vsi trije v rezervni vojaški bolnišnici na obrtni šoli. — Anton Nagy, honvedski pešec; Alojzij Peša, pešec, oba v rezervni vojaški bolnišnici v Marijanišču.

Dne 6. novembra: Ostoja Savić, vojaški delavec, v rezervni vojaški bolnišnici na obrtni šoli. — Gergo Milanov, pešec; Štefan Piroschek, pešec, metalec min; Karel Šali, podlovec; Pal Brankov, honvedski poddesetnik, vsi štirje v rezervni vojaški bolnišnici v Marijanišču. — Fran Puc, mizarski mojster, 71 let, Tržaška cesta 13.

Dne 7. novembra: Josip Hočevar, sodni pisarniški ravnatelj, 63 let, Sodna ulica 5. — Vida Jelen, postiljonova hči, 5 mesecev, Rimska cesta 17.

V d e ž e l n i b o l n i š n i c i.

Dne 3. novembra: Marija Vižintin, posestnikova hči iz Sovodenj, 23 let.

Dne 4. novembra: Juri Leskovšek, posestnikov sin, 15 let.

Spominjajte se rodbin vpoklicanih vojakov in „Rdečega križa“.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

H kašlju in hripavosti se nagibljajo samo osebe, ki za negovanje žrela nimajo smisla. Potrebno je, usta in žrelo vsak dan pregrgrati z razredčenim Fellerjevim rastlinskim esenčnim fluidom z znamko „Elzafluid“. Ta osvežujoča, razkužujoča in razkrajajoča izplakovanja ne odstranijo samo zlih posledic prahu, dima in vdihanih bolezenskih kali, nego ojačijo tudi sluznice žrela in jim dajo zmožnost, da pokažejo svojo odpornost. Kdor Fellerjev rastlinski fluid rabi tako, se najbolje varuje proti kašlju in hripavosti. Ta izplakovanja tudi razkrajajo, pospešujejo izmečke in lajšajo bolečine. 12 steklenic tega preizkušenega domačega zdravila pošlje kamorkoli franko za samo 6 kron lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatrg št. 238 (Hrvaško). Kdor trpi na telesnem zaprtju, naj vzame Fellerjeve volno odvajajoče rabarbarske kroglice z znamko „Elza-kroglice“, ki se lahko naroče obenem. 6 škatljic stane franko samo 4 K 40 h. Vzbujajo tek in pospešujejo prebavo ter jim je dajati prednost pred vsemi drastično učinkujočimi in zatorej črevo slabečimi odvajili. Veselilo bi nas, ako bi cenj. bralci ta napotek izkoristili. Fellerjeve Elzapreparate vedno slišimo hvaliti. (f)

Izborno se je obneslo za vojake v vojski in sploh za vsakega kot najboljše

bol oblažajoče mazanje

pri prehlajenju, reumatizmu, gihtu, influenci, prsni, vratni in bolesti v hrbtu

Dr. Richter-ja

Sidro-Liniment. capsici compos.

Nadomestilo za **Sidro-Pain-Expeller.**

Steklenica kron. —·80, 1·40, 2.—.

Dobiva se v lekarnah ali direktno

v Dr. Richter-ja lekarni „Pri zlatem levu“, Praga, I., Elizabetna cesta 5.

Dnevno raspošiljanje.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 305·2 Sredn i zračni tlak 736 mm

november	Čas opazovanja	Stanje barometra v *mm*	Temperatura v C°	Vetrovi	Nebo
8.	2. pop.	732·2	12·6	sr. jjzah.	pol. oblač.
„	9. zv.	732·4	6·3	sr. zah.	jasno
9.	7. zj.	731·8	4·0	sl. vzh.	oblačno

Srednja včerajšna temperatura 8·1°, norm. 5·4°. Padavina v 24 urah mm 0·0.

Velika predstava

za otroke se vrši

jutri v sredo in v četrtek, ob 4. popoldne

v „Kino Central“

v deželnem gledališču.

Hišna

brez otrok **se išče za 1. december.** Vpraša naj se pri vratarju hotela »Malič« (nasproti glavne pošte.) 2902

Pritlična hiša

v Rožni dolini štev. 107. pri Ljubljani,

se proda iz proste roke.

V hiši je **gostilna in trafika.** Poizve se pri lastniku **Alojziju Čehu.**

2913

Kontoristinja

vešča sloven. in nem. korespondence, stenografije, knjigovodstva in strojepisja **želi službo v mestu.** Ponudbe na upr. „Slov. Nar.“ pod **„Gorenjka/2912“.**

2912

Asta Nielsen

danes in jutri

pri večernih predstavah

V „Kino Central“

v deželnem gledališču.

+

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša iskrenoljubljena, dobra hčerka, oz. sestra, tetka, svakinja in nečakinja, gospodična

Tonči Vičič

učenka trgovskega tečaja na liceju

danes ob 1/2 1. uri popoldne, po kratki mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, boguvdana preminula.

Pogreb nepozabne rajnice se vrši v sredo, dne 10. novembra ob 1/2 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Resljeva cesta št. 24 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

V LJUBLJANI, dne 8. novembra 1915.

Franc Vičič, nadsprevodnik v p., oče, **Frančiška Vičič** roj. **Šenk,** mati, **Ivanka Stegnar** roj. **Vičič, Ana, Ivan, Vera, Franco Vičič,** bratje in sestre.

2909

+

V neizmerni žalosti naznanjamo, da je naš nad vse ljubljeni blagi soprog, predobri zlati naš striček, brat in svak, gospod

IGNACIJ ZUPAN

orglarski mojster in posestnik

po težki bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v nedeljo ob polu 11. uri ponoči, izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb predragega pokojnika bode v sredo, dne 10. t. m. ob 10. uri dopoldne na ondotno pokopališče k sv. Trojici.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v domači cerkvi.

Blag mu spomin! 2904

KAMNAGORICA, dne 8. novembra 1915.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Za vse dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom smrti našega iskreno ljubljenega, nepozabnega in predobrega brata, gospoda

Dragana Bernarda

izrekamo tem potom vsem svojo najiskrenejšo zahvalo.

Zahvaljujemo se najtopleje gospodom častnikom, zastopnikom strokovnih društev in raznih uradov, društvu »Domovina« za poklonjeni zadnji pozdrav, kakor vsem prijateljem in znancem, vsem darovalcem prekrasnih vencev in cvetic, ter sploh vsem onim, ki so ga v toli obilnem številu, izkazajoči mu poslednjo čast, spremljali k večnemu počitku. 2910

Počivaj mirno v prezgodnjem grobu!

GRADEC-LEOBEN, 4. novembra 1915.

Žalujoči ostali.

Trgovski pomočnik

spreten manufakturist kakor tudi špecerije zmožen se sprejme pod ugodnimi pogoji v trgovini mešanega blaga in deželnih pridelkov 2693

Vnt. Verbiča nasl. JOSIP SAVELI, St. Jur ob juž. železnici.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili. 11

„SLAVIJA“

Vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fondi K 71,946.392·26. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 145,150.178·29.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalno zastopstvo v Ljubljani čigar pisarne so v lastni bančni hiši **v Gosposki ulici štev. 12.**

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Skode ceni takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte.

Prodajalko

v špecerijski stroki popolnoma izvežbano, boljšo moč, **sprejmem za svojo trgovino v Ljubljani.** — Plača in vstop po dogovoru. Ponudbe na tvrdko

J. PERDAN V LJUBLJANI.

Dve lepo opremljeni

mesečni sobi

se oddasta samo solidnim gospodom takoj ali s 15. novembrom.

Poljanski nasip št. 10

pritličje desno. 2892

Išče se svetla, meblovana

soba.

Ponudbe pod **„svetla soba/2899“** na upravn. »Slov. Nar.« 2899

Proda se prav dober 2847

pianino

Ljubljana, Krakovska ul. št. 19.

Ježice

kupujeva

po maksimalni ceni. Ponudbe na tvrdko

Brata Moskovič, Ljubljana.

Št. 238/M. a. 2911

Razglas.

C. kr. deželna vlada je z ukazom z dne 21. oktobra 1915 št. 28.045 razglasila najvišje cene za krompir, vsled česar so razveljavljene po mestnem magistratu za krompir določene najvišje cene.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 9. novembra 1915.

Iščem 2900

sobo in hrano

za sedmošolca pri resni dobri obitelji. Ponudbe pod **„sedmošolec/2900“** na upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Meblirano

stanovanje

v vili, obstoječe iz 2 sob, kuhinje in verande, **se odda** v lepem trgu na Spodnjem Štajerskem.

Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«. 2869

500 kron!

Vam plačam, ako Vaša **kurja očesa, bradavice, obtiščanci** v 3 dneh brez bolečin ne izginejo s korenino vred z **Ria balzamom.** Lonček z garancijskim pismom **1 K,** 3 lončki **K 2·50,** 6 lončkov **K 4.50. Kemeny, Košice (Kassa) I Postfach 12/22, Ogrsko.** 2884

4 kg mesa 16 kron

3 škatlje s 550 grami kuhane govedine ali golaža, 1 škatlja jetrnih pastet, 1 škatlja prženic od rib, 4 škatlje norveških sardin. franko s poštnim povzetjem. Uvozna tvrdka

Adolf L. Krausz stariji, **Osjek, Hrvaško,** poštni pretinac 30.

Posredovalnica

za mestno zastavljalnico

se je preselila

na 2906

sv. Jakoba trg 6, II. nadstr.

Ivan Magdić

krojač prve vrste

Ljubljana, 282

v hotelu „pri Maliču“

(I. nadstropje)

(nasproti glavne pošte)

:: se priporoča. ::

Zaloga angleškega blaga.

Več 100

zabojev

že rabljenih (s pokrovom) 2826

kupi

Ivan Razboršek, Šmartno pri Litiji.

Ovčjo volno

vseh vrst in vsako množino 2117

kupuje po najvišjih cenah

J. GROBELNIK, LJUBLJANA, MESTNI TRG št. 22.

A. & E. SKABERNE

Ljubljana, Mestni trg 10

specijalna trgovina pletenin, trikotaž in perila

priporoča svojo veliko zalogo, kakor:

Sportno in vojaško perilo in sicer: nogavice, gamaše, dokolenice, snežne kučme, rokavice, žilogrelce, sviterje, pletene srajce in spodnje hlače iz volne, velblodje dlake in bombaža.

Perilo za dame in gospode iz šifona, cefirja, barhenta in flanele.

Perilo za dečke, deklice in dojenčke.

Gumijevi plašči, nahrbtniki i. t. d.

Na debelo in drobno.

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

naznanja sl. p. n. občinstvu, da se nahaja njegov 127

cvetlični salon

samo Pod Trančo štev. 2.

poleg Cevljarskega mostu.

Velika zaloga suhih vencev.

zdelovanje šopkov, vencev, trakov itd

Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani.

Zap. št. 783, 1915. 2902

VABILO

gospodom častnim, podpornim in pravim članom

trgovskega bolniškega in podpornega društva

v Ljubljani

na

77. redni občni zbor

ki se vrši

v torek, dne 23. novembra 1915, točno ob pol 9. zvečer

v sejni dvorani mestnega magistrata.

Dnevni red:

1. **Računsko poročilo ravnateljstva** o poslovanju in stanju društva za l. 1914.
2. **Poročilo revizijskega odseka** o pregledanju računskih sklepov za l. 1914 in skontriranju imovine.
3. **Predlog ravnateljstva** na odobrenje enkratnih fakultativnih podpor, ki jih je ravnateljstvo dovolilo in izplačalo leta 1914.
4. **Predlog ravnateljstva** na podelitev izrednih podpor članom za l. 1915.
5. **Samostojni predlogi članov,** ki se morajo po § 43. društvenih pravil vsaj osem dni pred občnim zborom izročiti pismeno ravnateljstvu.
6. **Volitev revizijskega odseka** za leto 1915, obstoječega iz treh računskih pregledovalcev in dveh namestnikov, iz srede članov, ki ne pripadajo ravnateljstvu.
7. **Volitev devetih članov ravnateljstva** v zmislu § 31. društvenih pravil.

V Ljubljani, dne 8. novembra 1915.

Alojzij Lilleg, ravnatelj. **Ivan Volk,** tajnik.

:: **Najnovejša** izbera ::

umetniških in drugih

razglednic

pismenega papirja

in vseh pisarniških

in šolskih potrebščin

NARODNA KNJIGARNA

Ljubljana Prešernova ulica štev. 7.

Priznano najnižje cene!

Modni salon

Marija Götzl — Ljubljana, Židovska ulica št. 8

skladišče nasproti štev. 7

priporoča cenjenim damam in gospicam svojo bogato izbero najokusneje nakitenih klobukov, vedno novih dunajskih modelov, praznih oblik prvovrstnih tovarn in najmodernejšega nakita.

Popravila po želji. Žalni klobuki vedno v zalogi. Zunanja naročila obratom pošte.

Priznano najnižje cene!